

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 14ης Δεκεμβρίου 2018*

«Εξωσυμβατική ευθύνη – Μηχανισμός Προενταξιακής Βοήθειας – Τρίτο κράτος – Εθνική δημόσια σύμβαση – Αποκεντρωμένη διαχείριση – Απόφαση 2008/969/CE, Ευρατόμ – Σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης (ΣΕΠ) – Ενεργοποίηση προειδοποίησης στο ΣΕΠ – Προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης – Άρνηση εκ των προτέρων εγκρίσεως της Επιτροπής – Μη ανάθεση συμβάσεως – Αρμοδιότητα του Γενικού Δικαστηρίου – Παραδεκτό αποδεικτικών στοιχείων – Έλλειψη νομίμου βάσεως της προειδοποίησης – Δικαιώματα άμυνας – Τεκμήριο αθωότητας – Κατάφωρη παράβαση κανόνα δικαίου που απονέμει δικαιώματα σε ιδιώτες – Αιτιώδης συνάφεια – Περιουσιακή ζημία και ηθική βλάβη – Απώλεια της συμβάσεως – Απώλεια της ευκαιρίας συνάψεως άλλων συμβάσεων»

Στην υπόθεση T-298/16,

East West Consulting SPRL, με έδρα τη Nandrin (Βέλγιο), εκπροσωπούμενη αρχικώς από τους L. Levi και A. Tymen, στη συνέχεια από τον L. Levi, δικηγόρους,

ενάγουσα,

κατά

Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τους F. Dintilhac και J. Estrada de Solà,

εναγομένης,

με αντικείμενο αγωγή, βάσει του άρθρου 268 ΣΛΕΕ, με αίτημα την αποκατάσταση της περιουσιακής ζημίας και τη χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη που η ενάγουσα φέρεται ότι υπέστη λόγω της καταχωρίσεώς της στο σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης (ΣΕΠ) και της επακόλουθης, βάσει της εν λόγω προειδοποίησης, αρνήσεως εγκρίσεως της συμβάσεως παροχής υπηρεσιών, η οποία είχε ανατεθεί στην κοινοπραξία της οποίας ηγείτο και επρόκειτο να χρηματοδοτηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση στο πλαίσιο του μηχανισμού προενταξιακής βοήθειας (IPA),

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους I. Pelikánová (εισηγήτρια), πρόεδρο, V. Valančius και U. Öberg, δικαστές,

γραμματέας: S. Bukšek Tomas, διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 2ας Μαΐου 2018,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

Επί των πραγματικών περιστατικών προ της ασκήσεως της αγωγής

- 1 Η ενάγουσα, East West Consulting SPRL, είναι εταιρία βελγικού δικαίου, η οποία έχει ως δραστηριότητα ιδίως την παροχή υπηρεσιών στο Βέλγιο ή στην αλλοδαπή, για την ίδια ή για λογαριασμό τρίτων ή σε συνεργασία με τρίτους, και της οποίας ο διαχειριστής και μοναδικός εταίρος είναι ο L. Επιπλέον, η ενάγουσα κατέχει το 40 % των εταιρικών μεριδίων της εταιρίας βελγικού δικαίου European Consultants Organisation SPRL (στο εξής: ECO3), της οποίας διαχειριστής είναι ομοίως ο L.
- 2 Στις 17 Ιουλίου 2006 το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΚ) 1085/2006 για τη θέσπιση μηχανισμού προενταξιακής βοήθειας (ΜΠΒ) (ΕΕ 2006, L 210, σ. 82, στο εξής: κανονισμός ΜΠΒ). Δυνάμει του άρθρου 1 του κανονισμού ΜΠΒ, η Ευρωπαϊκή Ένωση έπρεπε να συνδράμει τις χώρες που παρατίθενται στα παραρτήματα I και II, μεταξύ των οποίων περιλαμβανόταν και η πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, κατά τη σταδιακή τους ευθυγράμμιση με τις προδιαγραφές και τις πολιτικές της Ένωσης, περιλαμβανομένου, όπου ενδείκνυται, του κεκτημένου της Ένωσης, με στόχο την ένταξη. Κατά το άρθρο 3 του κανονισμού ΜΠΒ, η βοήθεια προγραμματιζόταν και εφαρμοζόταν σύμφωνα με πέντε συνιστώσες, μια εκ των οποίων αφορούσε «την ανάπτυξη ανθρώπινων πόρων».
- 3 Κατόπιν ερευνών που διεξήχθησαν σχετικά με πράξεις που μπορούσαν να χαρακτηρισθούν αξιόποινες στο πλαίσιο της διαδικασίας αναθέσεως συμβάσεων χρηματοδοτούμενων από την Ένωση, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) διαβίβασε στον procureur de la République près le tribunal de grande instance de Paris (εισαγγελέα πρωτοδικών Παρισιού, Γαλλία) στις 26 Φεβρουαρίου 2007 πληροφορίες επί πράξεων που μπορούσαν ποινικώς να χαρακτηρισθούν ως δωροδοκία, κατά τη διαδικασία αναθέσεως συμβάσεως χρηματοδοτούμενης από την Ένωση στην Τουρκία (στο εξής: δικογραφία της Τουρκίας). Οι πληροφορίες αφορούσαν ιδίως την εταιρία Kameleons International Consulting, μετονομασθείσα σε KIC Systems (στο εξής: KIC), και τον L. Στις 5 Μαρτίου 2007 κινήθηκε στη Γαλλία προκαταρκτική έρευνα για τον φάκελο της Τουρκίας και ανατέθηκε στην division nationale d'investigations financières (εθνική διεύθυνση οικονομικών ερευνών, DNIF).
- 4 Στις 12 Ιουνίου 2007 η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΚ) 718/2007 για την εφαρμογή του κανονισμού ΜΠΒ (ΕΕ 2007, L 170, σ. 1).
- 5 Στις 4 Μαρτίου 2008 υπεγράφη συμφωνία-πλαίσιο μεταξύ της κυβερνήσεως της πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας και της Επιτροπής σχετικά με τους κανόνες συνεργασίας που εφαρμόζονταν στη χρηματοδοτική ενίσχυση της Ένωσης, η οποία χορηγούνταν προς το εν λόγω κράτος στο πλαίσιο της υλοποιήσεως της ενισχύσεως δυνάμει του ΜΠΒ.
- 6 Στις 27 Ιουνίου 2008 η OLAF διαβίβασε στον procureur fédéral (ομοσπονδιακό εισαγγελέα) του Βελγίου πληροφορίες για ενδεχόμενες πράξεις δωροδοκίας κατά την ανάθεση συμβάσεως χρηματοδοτούμενης από την Ένωση στην Ουκρανία (στο εξής: δικογραφία της Ουκρανίας). Οι εν λόγω πληροφορίες αφορούσαν ιδίως την KIC, τον L. και την ECO3. Δικαστικές διαδικασίες προκαταρκτικής εξετάσεως και έρευνας κινήθηκαν στο Βέλγιο σχετικά με τη δικογραφία της Ουκρανίας.
- 7 Στις 17 Σεπτεμβρίου 2008 διατάχθηκε ανάκριση στο Βέλγιο ως προς τη δικογραφία της Ουκρανίας.

- 8 Στις 14 και 15 Οκτωβρίου 2008, αιτήσει της DNIF, διεξήχθησαν επισταμένες έρευνες, ιδίως στην έδρα της KIC, παρουσία πολλών υπαλλήλων της OLAF, αφού είχε προηγουμένως ζητηθεί δικαστική εντολή στις 18 Σεπτεμβρίου 2008. Στις 17 Οκτωβρίου 2008 η DNIF εξέδωσε νέες δικαστικές εντολές προς τα μέλη της OLAF προκειμένου να εξετάσουν τα κατασχεμένα ηλεκτρονικά δεδομένα. Οι εν λόγω ερευνητικές πράξεις κατέληξαν στις διαδικασίες σχετικά με τη δικογραφία της Τουρκίας στη Γαλλία και τη δικογραφία της Ουκρανίας στο Βέλγιο.
- 9 Κατά την Επιτροπή, στις 17 Νοεμβρίου 2008 η OLAF ζήτησε, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 5, παράγραφος 2, της αποφάσεως C(2004) 193/3 της Επιτροπής σχετικά με το σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης (στο εξής: ΣΕΠ), την ενεργοποίηση της προειδοποίησης W3β σχετικά με την ECO3 στο προαναφερθέν σύστημα, το οποίο τέθηκε σε εφαρμογή με σκοπό την καταπολέμηση της απάτης και κάθε άλλης παράνομης δραστηριότητας εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης. Η εν λόγω προειδοποίηση στηρίχθηκε στο γεγονός ότι για την ECO3 κινήθηκαν δικαστικές διαδικασίες για σοβαρά διοικητικά λάθη και απάτες. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η OLAF ζήτησε την ίδια προειδοποίηση σχετικά με τον L.
- 10 Στις 16 Δεκεμβρίου 2008 η Επιτροπή εξέδωσε, με ισχύ από 1ης Ιανουαρίου 2009, την απόφαση 2008/969/ΕΚ, Ευρατόμ, σχετικά με το σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης το οποίο θα χρησιμοποιούνταν από τους διατάκτες της Επιτροπής και των εκτελεστικών οργανισμών (ΕΕ 2008, L 344, σ. 125, στο εξής: απόφαση ΣΕΠ). Η απόφαση ΣΕΠ κατήργησε την απόφαση C(2004) 193/3 και θέσπισε νέους κανόνες σχετικά με το ΣΕΠ.
- 11 Κατά την αιτιολογική σκέψη 4 της αποφάσεως ΣΕΠ, «[σ]τόχος του ΣΕΠ [ήταν] να διασφαλίσει, εντός της Επιτροπής και των εκτελεστικών οργανισμών της, την κυκλοφορία πληροφοριών “περιορισμένης χρήσεως” όσον αφορά τρίτα μέρη που δυνητικά συνιστούσαν απειλή για τα οικονομικά συμφέροντα και τη φήμη [της Ένωσης] ή για οιοδήποτε άλλο κεφάλαιο [διαχειριζόταν]».
- 12 Κατά τις αιτιολογικές σκέψεις 5 έως 7 της αποφάσεως ΣΕΠ, η OLAF, που είχε πρόσβαση στο ΣΕΠ στο πλαίσιο της ασκήσεως των καθηκόντων της όσον αφορά τη διεξαγωγή ερευνών και τη συλλογή πληροφοριών για την πρόληψη της απάτης, ήταν επιφορτισμένη, από κοινού με τους αρμόδιους διατάκτες και τις υπηρεσίες εσωτερικού ελέγχου, με τις αιτήσεις εισαγωγής, τροποποίησης ή διαγραφής των προειδοποιήσεων στο ΣΕΠ, η διαχείριση των οποίων διασφαλιζόταν από τον υπόλογο της Επιτροπής ή τους ιεραρχικώς υποκείμενους σ' αυτόν υπαλλήλους.
- 13 Συναφώς, το άρθρο 4, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, της αποφάσεως ΣΕΠ όριζε ότι «[ο] υπόλογος [της Επιτροπής ή οι ιεραρχικώς [υποκείμενοι] σε αυτόν υπάλληλοι] προ[έβαιναν] στην εισαγωγή, τροποποίηση ή διαγραφή προειδοποιήσεων [στο] ΣΕΠ σύμφωνα με τις αιτήσεις που του υποβάλλουν ο αρμόδιος κύριος διατάκτης, η OLAF και [η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου]».
- 14 Κατά το άρθρο 6, παράγραφος 2, τρίτο εδάφιο, της αποφάσεως ΣΕΠ, «[σ]την περίπτωση διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων ή χορήγησης επιδοτήσεων, ο αρμόδιος κύριος διατάκτης ή το προσωπικό του [επαλήθευαν] την ύπαρξη προειδοποίησης στο ΣΕΠ το αργότερο πριν από τη λήψη της αποφάσεως ανάθεσης της σύμβασης».
- 15 Το άρθρο 9 της αποφάσεως ΣΕΠ όριζε ότι, ανάλογα με τον χαρακτήρα ή τη σοβαρότητα των πραγματικών περιστατικών που περιέρχονταν σε γνώση της υπηρεσίας που ζητούσε την καταχώριση, οι προειδοποιήσεις ΣΕΠ υποδιαιρούνταν σε πέντε κατηγορίες, αριθμούμενες από W1 έως W5. Κατά το άρθρο 9, σημείο 3, της εν λόγω αποφάσεως, η κατηγορία W3 αφορούσε «τρίτο μέρος [το οποίο ήταν] διάδικος σε δίκη η οποία εκκρεμ[ούσε] σχετικά με την κοινοποίηση διαταγής κατάσχεσης, ή [είχε] κινήθει εναντίον του δικαστική διαδικασία για σοβαρά διοικητικά λάθη ή απάτη».

16 Το άρθρο 12 της αποφάσεως ΣΕΠ, που τιτλοφορείται «Προειδοποιήσεις W3», προέβλεπε, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«2. Ο αρμόδιος διατάκτης ζητεί την ενεργοποίηση προειδοποίησης W3β σε περίπτωση που έχει γίνει γνωστό ότι έχει κινηθεί εναντίον τρίτων μερών, ιδίως εκείνων που είναι ή υπήρξαν δικαιούχοι κοινοτικών κεφαλαίων κατά την άσκηση των καθηκόντων του, δικαστική διαδικασία για σοβαρά διοικητικά λάθη ή απάτη.

Ωστόσο, όταν οι έρευνες που διενεργεί η OLAF οδηγούν στην κίνηση παρόμοιας δικαστικής διαδικασίας ή όταν η OLAF παρέχει συνδρομή ή παρακολουθεί την εν λόγω διαδικασία, η OLAF ζητεί ενεργοποίηση της αντίστοιχης προειδοποίησης W3β.

3. Η προειδοποίηση W3 παραμένει ενεργή μέχρι να εκδοθεί απόφαση με ισχύ δεδικασμένου ή να διευθετηθεί η υπόθεση με διαφορετικό τρόπο.»

17 Το άρθρο 17, παράγραφος 2, της αποφάσεως ΣΕΠ, που αφορούσε ιδίως τις επιπτώσεις της προειδοποίησης W3β στις διαδικασίες αναθέσεως συμβάσεων ή χορηγήσεως επιδοτήσεων, όριζε τα εξής:

«Αν το τρίτο μέρος για το οποίο έχει καταχωρισθεί προειδοποίηση W2, W3β ή W4 βρίσκεται πρώτο στον κατάλογο της επιτροπής αξιολόγησης, ο αρμόδιος κύριος διατάκτης, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη την υποχρέωση να προστατεύει τα οικονομικά συμφέροντα και την εικόνα της Κοινότητας, τη φύση και τη σοβαρότητα των λόγων που επέβαλαν την προειδοποίηση, το ύψος και τη διάρκεια της σύμβασης ή της επιδότησης και, κατά περίπτωση, τον επείγοντα χαρακτήρα εφαρμογής της, λαμβάνει μία από τις ακόλουθες αποφάσεις:

α) να αναθέσει τη σύμβαση ή να χορηγήσει την επιδότηση στο τρίτο μέρος παρά την καταχώριση στο ΣΕΠ και να διασφαλίσει ότι θα ληφθούν αυστηρότερα μέτρα παρακολούθησης·

β) σε περίπτωση που η ύπαρξη της προειδοποίησης θέτει αντικειμενικά σε αμφισβήτηση την αρχική αξιολόγηση της συμμόρφωσης με τα κριτήρια επιλογής και ανάθεσης, να αναθέσει τη σύμβαση ή να χορηγήσει την επιδότηση σε άλλον προσφέροντα ή αιτούντα βάσει αξιολόγησης της συμμόρφωσης με τα κριτήρια επιλογής και ανάθεσης διαφορετικής από εκείνη της επιτροπής αξιολόγησης και να αιτιολογήσει δεόντως την απόφασή του·

γ) να περατώσει τη διαδικασία χωρίς να αναθέσει τη σύμβαση και να αιτιολογήσει δεόντως την περάτωση της διαδικασίας στα πληροφοριακά στοιχεία που θα διαβιβάσει στον προσφέροντα [...]».

18 Ερωτηθείσα με επιστολή της 16ης Δεκεμβρίου 2008 που της απηύθυνε η ECO3, η Επιτροπή επιβεβαίωσε με επιστολή της 12ης Ιανουαρίου 2009 ότι για την εν λόγω εταιρία είχε καταχωρισθεί προειδοποίηση W3β στο ΣΕΠ από τη 17η Νοεμβρίου 2008.

19 Στις 15 Ιανουαρίου 2009 ο διευθυντής της OLAF απέστειλε στην DNIF τις εκθέσεις αναλύσεως των κατασχεμένων ηλεκτρονικών δεδομένων.

20 Στις 10 Μαρτίου 2009 η ECO3 υπέβαλε καταγγελία στον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή σχετικά με την καταχώρισή της στο ΣΕΠ. Η καταγγελία αυτή καταχωρίστηκε με αριθμό πρωτοκόλλου 637/2009/(ELB)FOR.

21 Στις 17 Μαρτίου 2009 κινήθηκε στη Γαλλία διαδικασία προκαταρκτικής εξετάσεως σχετικά με τη δικογραφία της Τουρκίας.

- 22 Στις 14 Σεπτεμβρίου 2009, η OLAF διαβίβασε στον procureur fédéral (ομοσπονδιακό εισαγγελέα) του Βελγίου πληροφορίες για ενδεχόμενες πράξεις δωροδοκίας κατά την ανάθεση συμβάσεως που χρηματοδοτούνταν από την Ένωση στη Σερβία (στο εξής: δικογραφία της Σερβίας). Οι εν λόγω πληροφορίες αφορούσαν ιδίως την ΚΙC, τον L. και την ECO3. Δικαστικές διαδικασίες προκαταρκτικής εξετάσεως και έρευνας κινήθηκαν στο Βέλγιο σχετικά με τη δικογραφία της Σερβίας.
- 23 Την 1η Οκτωβρίου 2009 διατάχθηκε ανάκριση στο Βέλγιο σχετικά με τη δικογραφία της Σερβίας.
- 24 Στις 16 Οκτωβρίου 2009 η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση C(2009) 7692 τελικό, αναθέτοντας στην πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας αρμοδιότητες όσον αφορά τη διαχείριση σχετικά με τη συνιστώσα «Ανάπτυξη των ανθρωπίνων πόρων» του ΜΠΒ. Λόγω επισημάνσεως ορισμένων κινδύνων, το άρθρο 1 της εν λόγω αποφάσεως προέβλεπε την ανάθεση στην πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας αρμοδιοτήτων όσον αφορά τη διαχείριση σχετικά με τη συνιστώσα «Ανάπτυξη των ανθρωπίνων πόρων» του ΜΠΒ, διευκρινίζοντας ότι η Επιτροπή θα διενεργούσε εκ των προτέρων τους ελέγχους που απαριθμούνται στο παράρτημα II. Κατά το εν λόγω παράρτημα, μετά την ανάθεση της συμβάσεως, η Επιτροπή όφειλε, μεταξύ άλλων, να εγκρίνει τον φάκελο της συμβάσεως που αφορά ορισμένη παροχή.
- 25 Τον Μάιο του 2010, ο L. εξετάστηκε από Γάλλο ανακριτή δικαστή για ενεργητική δωροδοκία στο πλαίσιο της δικογραφίας της Τουρκίας.
- 26 Κατά την Επιτροπή και την OLAF, τον Ιούλιο του 2010 η τελευταία ζήτησε την ενεργοποίηση της προειδοποιήσεως W3β στο ΣΕΠ όσον αφορά την ενάγουσα, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 12 της αποφάσεως ΣΕΠ. Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η OLAF είχε ζητήσει την ενεργοποίηση της ίδιας προειδοποιήσεως όσον αφορά τον L.
- 27 Στις 6 Ιουλίου 2010 δημοσιεύθηκε στο Συμπλήρωμα της *Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης* (ΕΕ 2010, S 128-194817) προκήρυξη διαγωνισμού στο πλαίσιο κλειστής διαδικασίας σχετικά με σύμβαση υπηρεσιών με τίτλο «Ενίσχυση του αγώνα κατά της μη δηλωμένης εργασίας» (στο εξής: επίμαχη σύμβαση) με αριθμό πρωτοκόλλου EurorAid/130133/D/SER/MK. Η επίμαχη σύμβαση είχε εγγραφεί στην προβλεπόμενη από τον ΜΠΒ συνιστώσα «Ανάπτυξη ανθρωπίνων πόρων». Αντικείμενο της προκηρύξεως αποτελούσε η σύναψη συμβάσεως με ενδεικτικό προϋπολογισμό 1 εκατομμυρίου ευρώ με στόχο να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα και η αποδοτικότητα της καταπολεμήσεως της αδήλωτης εργασίας στην πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας. Επρόκειτο για δημόσια σύμβαση εκ των προτέρων αποκεντρωμένη, στην οποία η αναθέτουσα αρχή ήταν η κεντρική μονάδα χρηματοδοτήσεων και αναθέσεως συμβάσεων του Υπουργείου Οικονομικών της πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας (στο εξής: εθνική αναθέτουσα αρχή).
- 28 Η διαδικασία αναθέσεως του αντικειμένου της επίμαχης συμβάσεως υπέκειτο στις διατάξεις του «Πρακτικού Οδηγού των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων στο πλαίσιο των εξωτερικών δράσεων» (Practical Guide to Contract Procedures for EU External Action, στο εξής: PRAG), σύμφωνα με τις πληροφορίες που περιλαμβάνονταν στις κεφαλίδες των οδηγιών προς τους προσφέροντες για την εν λόγω σύμβαση.
- 29 Το σημείο 2.2 του PRAG, που αφορούσε τους τρόπους διαχειρίσεως, ανέφερε συγκεκριμένα ότι στο πλαίσιο αποκεντρωμένου προγράμματος που προέβλεπε τον εκ των προτέρων έλεγχο, η αναθέτουσα αρχή ελάμβανε αποφάσεις σχετικά με τις διαδικασίες αναθέσεως συμβάσεων και τις υπέβαλλε σε προέγκριση στην Επιτροπή. Σύμφωνα με το ίδιο σημείο, η εμπλοκή της Επιτροπής αφορούσε τη χορήγηση της αδείας της για τη χρηματοδότηση των αποκεντρωμένων συμβάσεων και οι παρεμβάσεις των εκπροσώπων της, κατά τις διαδικασίες συνάψεως και εκτελέσεως των εν λόγω συμβάσεων σε αποκεντρωμένο επίπεδο, αποσκοπούσαν αποκλειστικώς στη διαπίστωση της συνδρομής ή μη των προϋποθέσεων για την εκ μέρους της Ένωσης χρηματοδότηση. Οι εν λόγω παρεμβάσεις, επομένως, ούτε είχαν αλλά ούτε μπορούσαν να έχουν ως αποτέλεσμα να θίξουν την αρχή ότι οι εν λόγω συμβάσεις σε αποκεντρωμένο επίπεδο παρέμεναν εθνικές συμβάσεις, για την προετοιμασία, τη

διαπραγμάτευση και τη σύναψη των οποίων αποκλειστικά υπεύθυνες ήταν οι αποκεντρωμένες αναθέτουσες αρχές. Περαιτέρω, από το προαναφερθέν σημείο προέκυπτε ότι η αναθέτουσα αρχή που καθοριζόταν στη συμφωνία χρηματοδοτήσεως, ήτοι η κυβέρνηση ή η οντότητα της δικαιούχου χώρας που διέθετε νομική προσωπικότητα με την οποία η Επιτροπή είχε συνάψει την οικεία συμφωνία, προέβαινε στην υπογραφή και σύναψη της συμβάσεως αποκεντρωμένου επιπέδου, αλλά ότι η εν λόγω κυβέρνηση ή οντότητα όφειλε να υποβάλει στην Επιτροπή το αποτέλεσμα της αξιολογήσεως για προέγκριση, και, στη συνέχεια, αφότου είχε γνωστοποιήσει το εν λόγω αποτέλεσμα στον αντισυμβαλλόμενο και αφότου είχε λάβει και αναλύσει τα αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με τα κριτήρια αποκλεισμού και επιλογής, όφειλε να υποβάλει στην Επιτροπή τη σύμβαση προς έγκριση.

- 30 Το σημείο 2.4.13 του PRAG σχετικά με την ακύρωση της διαδικασίας αναθέσεως συμβάσεως όριζε ότι η αναθέτουσα αρχή εδύνατο, έως την υπογραφή της συμβάσεως, είτε να παραιτηθεί από τη σύναψη της συμβάσεως είτε να ακυρώσει τη διαδικασία για τη σύναψη της συμβάσεως, χωρίς οι υποψήφιοι ή οι προσφέροντες να μπορούν να διεκδικήσουν οποιαδήποτε αποζημίωση, επικαλούμενη την περίπτωση κατά την οποία η διαδικασία απέβη άκαρπη διότι δεν ελήφθη καμία προσφορά η οποία άξιζε να επιλεγεί από ποιοτικής η οικονομικής απόψεως. Κατά το σημείο αυτό, η σχετική τελική απόφαση απέκειτο στην αναθέτουσα αρχή (με την προηγούμενη σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής για τις συμβάσεις που συνάπτονται από την αναθέτουσα αρχή στο πλαίσιο του συστήματος εκ των προτέρων ελέγχου).
- 31 Το σημείο 2.4.15. του PRAG, που αφορούσε τα μέσα έννομης προστασίας, προέβλεπε ιδίως ότι, οσάκις η Επιτροπή δεν ήταν η αναθέτουσα αρχή και είχε ενημερωθεί για καταγγελία προσφέροντος ο οποίος έκρινε ότι θιγόταν λόγω σφάλματος ή παρατυπίας κατά τη διαδικασία υποβολής προσφορών, έπρεπε να γνωστοποιήσει την άποψή της στην αναθέτουσα αρχή και να επιδιώξει κατά το δυνατόν φιλικό διακανονισμό μεταξύ του προσφέροντος που υπέβαλε την καταγγελία και της αναθέτουσας αρχής.
- 32 Το σημείο 2.9.2 του PRAG, σχετικά με την προετοιμασία και την υπογραφή της συμβάσεως, όριζε ότι στο αποκεντρωμένο σύστημα εκ των προτέρων ελέγχου η αναθέτουσα αρχή απέστειλε τον φάκελο της συμβάσεως στην αντιπροσωπεία της Ένωσης προς έγκριση, η οποία έπρεπε να υπογράψει όλα τα πρωτότυπα της συμβάσεως για να επιβεβαιωθεί η χρηματοδότηση εκ μέρους της Ένωσης.
- 33 Επιπροσθέτως, οι οδηγίες προς τους προσφέροντες για την επίμαχη σύμβαση όριζαν, στο σημείο 14.1, ότι ο ανάδοχος έπρεπε να λάβει γραπτή ενημέρωση για την αποδοχή της προσφοράς του και, στο σημείο 15, ότι η διαδικασία αναθέσεως συμβάσεως μπορούσε να ακυρωθεί ιδίως αν απέβαινε άκαρπη, παραδείγματος χάριν σε περίπτωση μη υποβολής προσφοράς ποιοτικώς και οικονομικώς αποδεκτής, υπενθύμιζαν δε ότι, σε μια τέτοια περίπτωση, η εθνική αναθέτουσα αρχή δεν μπορούσε να υποχρεωθεί σε καταβολή αποζημιώσεως.
- 34 Μια κοινοπραξία με επικεφαλής την ενάγουσα ανταποκρίθηκε στην επίμαχη προκήρυξη διαγωνισμού.
- 35 Στις 13 Σεπτεμβρίου 2011, η εθνική αναθέτουσα αρχή διαβίβασε στην ενάγουσα επιστολή κοινοποιήσεως, ενημερώνοντάς την ότι η επίμαχη σύμβαση θα ανατίθετο στην κοινοπραξία της οποίας ηγείτο, υπό την προϋπόθεση προσκομίσεως, εντός προθεσμίας δεκαπέντε ημερών, αποδεκτών αποδεικτικών στοιχείων σχετικά με τις περιπτώσεις αποκλεισμού ή τα κριτήρια επιλογής της επίμαχης διαδικασίας υποβολής προσφορών. Η επιστολή υπενθύμιζε πως, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, η εθνική αναθέτουσα αρχή είχε ακόμη τη δυνατότητα να αποφασίσει την ακύρωση του διαγωνισμού, χωρίς να υποχρεούται σε καταβολή αποζημιώσεως.
- 36 Με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της 4ης Οκτωβρίου 2011, η εθνική αναθέτουσα αρχή ανέφερε στην ενάγουσα ότι είχε λάβει το σύνολο των δικαιολογητικών εγγράφων. Της ζήτησε να της προσκομίσει τον δικό της ισολογισμό του έτους 2006 ή, ελλείψει αυτού, να της παράσχει συγκεκριμένες πληροφορίες, προκειμένου να προβεί σε μια τελευταία επαλήθευση. Η ενάγουσα

επισύναψε στο απαντητικό μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της 5ης Οκτωβρίου 2011 τον ισολογισμό της του έτους 2006. Η εθνική αναθέτουσα αρχή επιβεβαίωσε την παραλαβή του μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου την ίδια ημέρα.

- 37 Με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της 2ας Νοεμβρίου 2011, η ενάγουσα ενημερώθηκε από την εθνική αναθέτουσα αρχή για την εξέλιξη της διαδικασίας.
- 38 Με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της 3ης Νοεμβρίου 2011, η εθνική αναθέτουσα αρχή απάντησε ότι ανέμενε την εκ των προτέρων έγκριση της αντιπροσωπείας της Ένωσης στην πρώτη Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας (στο εξής: αντιπροσωπεία) του φακέλου της συμβάσεως, προκειμένου να μπορέσει να ολοκληρωθεί η διαδικασία υπογραφής της συμβάσεως. Κατά την άποψή της, η διαδικασία επρόκειτο να περατωθεί πολύ γρήγορα, οπότε ήταν σημαντικό η ενάγουσα να διασφαλίσει τη διαθεσιμότητα των κύριων εμπειρογνομόνων που επρόκειτο να συμμετάσχουν στην εκτέλεση της συμβάσεως μέχρι το τέλος του έτους 2011.
- 39 Με επιστολή της 9ης Νοεμβρίου 2011, η αντιπροσωπεία επιβεβαίωσε την παραλαβή του σχεδίου της συμβάσεως που αφορούσε την επίμαχη παροχή, το οποίο της απεστάλη προς έγκριση από την εθνική αναθέτουσα αρχή. Στην σημείωση που αναφέρεται στην εν λόγω επιστολή, επισήμανε ότι αποφάσισε να μην εγκρίνει τη σύναψη της συμβάσεως, κατ' εφαρμογή του άρθρου 17, παράγραφος 2, στοιχείο γ', της αποφάσεως ΣΕΠ.
- 40 Στη σημείωση που αναφέρεται στη σκέψη 39 ανωτέρω, η αντιπροσωπεία επικαλέστηκε πρόβλημα νομιμότητας ή νομοτύπου, λόγω του ότι για την προταθείσα για ανάθεση της συμβάσεως εταιρία, ήτοι για την ενάγουσα, είχε καταχωρισθεί προειδοποίηση W3β στο ΣΕΠ σχετικά με κίνηση δικαστικής διαδικασίας για σοβαρά διοικητικά λάθη ή απάτη. Τέλος, στην ίδια αυτή σημείωση, η αντιπροσωπεία συνέστηνε στην εθνική αναθέτουσα αρχή να περατώσει τη διαδικασία αναθέσεως της επίμαχης συμβάσεως χωρίς τη σύναψη συμβάσεως και να δικαιολογήσει δεόντως την εν λόγω περάτωση, στην ενημέρωση που θα διαβίβαζε στον προσφέροντα.
- 41 Στην επιστολή της 9ης Νοεμβρίου 2011, η αντιπροσωπεία προσέθετε ότι αποφάσισε να μην εγκρίνει τη σύμβαση λαμβάνοντας υπόψη την υποχρέωση που υπείχε να προστατεύει τα οικονομικά συμφέροντα και την εικόνα της Ένωσης, καθώς και τη φύση και τη σοβαρότητα της αιτιολογίας της επίμαχης προειδοποίησης. Πρότεινε στην εθνική αναθέτουσα αρχή να κινήσει νέα διαδικασία αναθέσεως.
- 42 Με επιστολή της 17ης Νοεμβρίου 2011, η εθνική αναθέτουσα αρχή ανέφερε στην αντιπροσωπεία ότι, κατόπιν της πληροφορίας που η αντιπροσωπεία της είχε διαβιβάσει, κατά της οποίας η μόνη τεχνικώς αποδεκτή προσφορά για την ανάθεση της επίμαχης συμβάσεως αφορούσε εταιρία για την οποία είχε καταχωρισθεί προειδοποίηση W3β στο ΣΕΠ, της διαβίβαζε προς έγκριση σημείωμα σχετικά με την ακύρωση της διαδικασίας αναθέσεως της επίμαχης συμβάσεως καθώς και ενημερωτικές επιστολές προς τους μη επιλεγέντες προσφέροντες.
- 43 Η δήλωση περί ακυρώσεως της διαδικασίας αναθέσεως της επίμαχης συμβάσεως δημοσιεύθηκε τον Νοέμβριο του 2011.
- 44 Με «επιστολή προς τον μη επιλεγέντα προσφέροντα» της 6ης Δεκεμβρίου 2011, η εθνική αναθέτουσα αρχή ενημέρωσε την ενάγουσα ότι, «λαμβανομένης υπόψη της ανάγκης να προστατεύει τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης και τη φήμη της, καθώς και της φύσεως και της σοβαρότητας του λόγου της προειδοποίησης», αποφάσισε να περατώσει τη διαδικασία αναθέσεως της επίμαχης συμβάσεως χωρίς να αναθέσει τη σύμβαση, όπως προβλέπεται στο άρθρο 17, παράγραφος 2, στοιχείο γ', της αποφάσεως ΣΕΠ.

- 45 Με επιστολές της 12ης Δεκεμβρίου 2011, που απηύθυνε στην αντιπροσωπεία και στην εθνική αναθέτουσα αρχή, η ενάγουσα αμφισβήτησε τη νομιμότητα της αποφάσεως της εθνικής αναθέτουσας αρχής να περατώσει τη διαδικασία του επίμαχου διαγωνισμού χωρίς να αναθέσει τη σύμβαση λόγω της καταχώρισεως της προειδοποίησεως στο ΣΕΠ και ζήτησε την ανάκληση της εν λόγω αποφάσεως. Προέβαλε τον ισχυρισμό, μεταξύ άλλων, ότι η Επιτροπή είχε προβεί στην καταχώριση της προειδοποίησεως στο ΣΕΠ χωρίς να την έχει ενημερώσει και, κατά μείζονα λόγο, χωρίς να ακουστεί προηγουμένως και κατά προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας, ενώ, όπως προκύπτει από τη διάταξη της 13ης Απριλίου 2011, Planet κατά Επιτροπής (T-320/09, EU:T:2011:172), η εν λόγω προειδοποίηση ήταν πράξη βλαπτική για αυτήν. Εν πάση περιπτώσει, η εθνική αναθέτουσα αρχή δεν είχε αιτιολογήσει την επιλογή της να περατώσει τη διαδικασία του επίμαχου διαγωνισμού χωρίς να αναθέσει την εν λόγω σύμβαση αντί να επιλέξει άλλη λύση λιγότερο επιζήμια, όπως προβλέπεται στο άρθρο 17, παράγραφος 2, στοιχείο γ', της αποφάσεως ΣΕΠ.
- 46 Στις 16 Δεκεμβρίου 2011, ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής υπέβαλε σχέδιο συστάσεως σχετικά με την αυτεπάγγελτη έρευνά του στην υπόθεση ΟΙ/3/2008/FOR κατά της Επιτροπής. Στο εν λόγω σχέδιο συνιστούσε την αναθεώρηση της αποφάσεως ΣΕΠ, κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται ότι το περιεχόμενό της δεν βαίνει πέραν του αναγκαίου μέτρου για την οικονομική προστασία των συμφερόντων της Ένωσης και ότι δεν προσβάλλει τα θεμελιώδη δικαιώματα προσώπων καταχωρισμένων στο ΣΕΠ, ιδίως το δικαίωμα ακροάσεως των τελευταίων προ της καταχώρισέως τους. Πρότεινε επίσης, στο σημείο 141 του σχεδίου του, να γίνει δεκτό οι προειδοποιήσεις W3β να εφαρμόζονται, στο πλαίσιο ανακριτικού συστήματος, μόνο στην περίπτωση κατά την οποία οι δικαστικές αρχές έχουν αποφασίσει να προχωρήσουν από το στάδιο της ανακρίσεως στο στάδιο της κύριας δίκης. Κατά την άποψή του, μόνον οι προειδοποιήσεις W1 ή W2 μπορούσαν ενδεχομένως να ενεργοποιηθούν κατά το στάδιο της ανακρίσεως.
- 47 Με επιστολές της 12ης Ιανουαρίου 2012, προς την αντιπροσωπεία και την εθνική αναθέτουσα αρχή, η ενάγουσα επανέλαβε την άποψή της, βασιζόμενη στο σχέδιο συστάσεως του Διαμεσολαβητή της 16ης Δεκεμβρίου 2011.
- 48 Με επιστολές της 1ης Μαρτίου 2012, προς την αντιπροσωπεία και την εθνική αναθέτουσα αρχή, η ενάγουσα ανέφερε ότι θεωρούσε ότι στοιχειοθετούνταν εν προκειμένω η ευθύνη της Ένωσης και ζήτησε, βάσει του άρθρου 41 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης να της κοινοποιηθεί όλη η αλληλογραφία και όλα τα έγγραφα που αντηλλάγησαν μεταξύ της Επιτροπής και των αρχών της πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας σχετικά με τη διαδικασία αναθέσεως της επίμαχης συμβάσεως, στον βαθμό που την αφορούσαν.
- 49 Με επιστολή της 14ης Μαρτίου 2012, η αντιπροσωπεία απολογήθηκε για την καθυστερημένη απάντηση στις επιστολές της ενάγουσας και ενημέρωσε την τελευταία ότι, σύμφωνα με το άρθρο 2.4.15 του PRAG, διερευνούσε, μαζί με την εθνική αναθέτουσα αρχή η οποία ήταν η μόνη αρμόδια για τη διαδικασία αναθέσεως της επίμαχης συμβάσεως, την απάντηση στην αίτηση της ενάγουσας περί προσβάσεως σε ορισμένα έγγραφα.
- 50 Με επιστολές της 11ης Μαΐου 2012 προς την αντιπροσωπεία και την Επιτροπή, η ενάγουσα ανέφερε ότι θεωρούσε ότι η απόφαση ακυρώσεως της διαδικασίας αναθέσεως της επίμαχης συμβάσεως που ελήφθη από την εθνική αναθέτουσα αρχή αποτελούσε απλώς συνέπεια της αποφάσεως που είχε λάβει η Επιτροπή περί καταχώρισής της στο ΣΕΠ και της επακόλουθης αποφάσεως της αντιπροσωπείας να μην εγκρίνει τη σύναψη της συμβάσεως λόγω της καταχώρισης αυτής. Συν τοις άλλοις, υπενθύμισε το αίτημά της για κοινοποίηση ορισμένων εγγράφων.
- 51 Με απόφαση της 24ης Μαΐου 2012, το cour d'appel de Paris (εφετείο Παρισιού, Γαλλία) ακύρωσε τις δικαστικές εντολές της 18ης Σεπτεμβρίου και 17ης Οκτωβρίου 2008, τις εκθέσεις της OLAF που είχαν εκδοθεί συνεπεία αυτών καθώς και όλες τις μεταγενέστερες πράξεις.

- 52 Με επιστολές της 25ης Ιουνίου 2012, η ενάγουσα υπενθύμισε εκ νέου στην αντιπροσωπεία και στην Επιτροπή το αίτημά της για κοινοποίηση εγγράφων.
- 53 Με επιστολή της 25ης Ιουνίου 2012, η ενάγουσα ζήτησε επίσης από την Επιτροπή να της επιβεβαιώσει ότι είχε καταχωρισθεί προειδοποίηση στο ΣΕΠ σε σχέση με την ίδια και να της υποδείξει ποια η φύση και οι λόγοι της προειδοποίησης αυτής, καθώς και τον συντάκτη και την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος προειδοποίησης.
- 54 Στις 6 Ιουλίου 2012, ο Διαμεσολαβητής εξέδωσε απόφαση με την οποία περάτωσε την αυτεπάγγελτη έρευνα στην υπόθεση OI/3/2008/FOR κατά της Επιτροπής.
- 55 Με επιστολή της 11ης Ιουλίου 2012, η Επιτροπή επιβεβαίωσε στην ενάγουσα ότι είχε καταχωρισθεί προειδοποίηση W3β στο ΣΕΠ από τον Ιούλιο του 2010, σύμφωνα με το άρθρο 12 της αποφάσεως ΣΕΠ, το οποίο όριζε ότι, «όταν οι έρευνες που διενεργ[ούσε] η OLAF οδηγού[σαν] στην κίνηση δικαστικής διαδικασίας ή όταν η OLAF παρ[είχε] συνδρομή ή παρακολουθ[ούσε] την εν λόγω διαδικασία, η OLAF ζητ[ούσε] ενεργοποίηση της αντίστοιχης προειδοποίησης W3β». Περαιτέρω, ανέφερε ότι εναπέκειτο στον κάθε κύριο διατάκτη να εξετάσει τις συνέπειες που έπρεπε να συναχθούν από την εν λόγω προειδοποίηση επί των διαδικασιών αναθέσεως συμβάσεων καθώς και επί των τρεχουσών συμβάσεων.
- 56 Με επιστολή της 11ης Ιουλίου 2012, η αντιπροσωπεία ανέφερε στην ενάγουσα ότι η απόφαση περί ακυρώσεως της διαδικασίας αναθέσεως της επίμαχης σύμβασης ελήφθη από την εθνική αναθέτουσα αρχή, ότι δεν διέθετε φάκελο στον οποίο θα μπορούσε να της χορηγήσει πρόσβαση και ότι θα διαβίβαζε την αίτησή της στις αρμόδιες εθνικές αρχές.
- 57 Με επιστολή της 23ης Αυγούστου 2012, η ενάγουσα υπέβαλε καταγγελία στον Διαμεσολαβητή, αιτούμενη να διαπιστωθεί ότι η Επιτροπή είχε παραβιάσει την αρχή της χρηστής διοικήσεως καταχωρίζοντας την προειδοποίηση στο ΣΕΠ χωρίς να την ενημερώσει προηγουμένως επ' αυτού, αρνούμενη να της παράσχει τις απαραίτητες πληροφορίες για να κατανοήσει την εν λόγω προειδοποίηση και αρνούμενη, επ' αυτής της βάσεως, να εγκρίνει τη σύναψη της επίμαχης σύμβασης, η οποία της είχε ανατεθεί, χωρίς να ληφθούν καθόλου υπόψη οι μεταγενέστερες διαμαρτυρίες της. Ζήτησε επίσης από τον Διαμεσολαβητή να παρέμβει προκειμένου να διαγραφεί η καταχώριση της προειδοποίησης στο ΣΕΠ. Η καταγγελία αυτή καταχωρίστηκε με αριθμό πρωτοκόλλου 604/2013/FOR.
- 58 Με απόφαση της 19ης Δεκεμβρίου 2012, Επιτροπή κατά Planet (C-314/11 P, EU:C:2012:823), το Δικαστήριο απέρριψε την αίτηση αναιρέσεως που ασκήθηκε κατά της διατάξεως της 13ης Απριλίου 2011, Planet κατά Επιτροπής (T-320/09, EU:T:2011:172), επιβεβαιώνοντας ότι η καταχώριση προειδοποίησης για μια οντότητα στο ΣΕΠ, συμπεριλαμβανομένης της προειδοποίησης W1, μπορεί να είναι βλαπτική για την καταχωρισμένη οντότητα.
- 59 Συνεπεία της αποφάσεως της 19ης Δεκεμβρίου 2012, Επιτροπή κατά Planet (C-314/11 P, EU:C:2012:823), η Επιτροπή έλαβε προσωρινά μέτρα ως προς την εφαρμογή της αποφάσεως ΣΕΠ, ώστε πλέον οι οντότητες για τις οποίες είχε υποβληθεί αίτημα καταχώρισεως προειδοποίησης επιπέδου W1 έως W4 να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους γραπτώς πριν από την καταχώριση της προειδοποίησης.
- 60 Με απόφαση της 8ης Μαΐου 2013, ο Διαμεσολαβητής περάτωσε την υπόθεση 637/2009/(ELB)FOR με την ακόλουθη επικριτική παρατήρηση: «[η] OLAF λανθασμένως δεν ζήτησε την ανάκληση της προειδοποίησης W3β που είχε ενεργοποιηθεί κατά της [ECO3]».
- 61 Με επιστολή της 16ης Δεκεμβρίου 2013, ο Διαμεσολαβητής διαβίβασε στην ενάγουσα τις παρατηρήσεις που είχε λάβει από την OLAF με επιστολή της 2ας Δεκεμβρίου 2013.

- 62 Με επιστολή της 8ης Ιανουαρίου 2014, η ενάγουσα υπέβαλε τις παρατηρήσεις της στον Διαμεσολαβητή επί της επιστολής της OLAF της 2ας Δεκεμβρίου 2013.
- 63 Με επιστολή της 1ης Σεπτεμβρίου 2014, ο Διαμεσολαβητής διαβίβασε στην ενάγουσα το σχέδιο συστάσεώς του στην υπόθεση 604/2013/FOR, ζητώντας από την Επιτροπή να διαγράψει την καταχώρισή της στο ΣΕΠ ή να παράσχει τους λόγους που δικαιολογούσαν τη διατήρησή της και να διαβιβάσει στην ενάγουσα αντίγραφο της ανταλλαγείσας αλληλογραφίας μεταξύ αυτής και της εθνικής αναθέτουσας αρχής σχετικά με την εν λόγω καταχώριση.
- 64 Τον Φεβρουάριο του 2015, η Επιτροπή διέγραψε την καταχώριση της ενάγουσας στο ΣΕΠ καθώς και αυτήν του L.
- 65 Με διάταξη της 16ης Απριλίου 2015, ο Γάλλος ανακριτής δικαστής, αρμόδιος για τη δικογραφία της Τουρκίας έκρινε ότι δεν συνέτρεχε λόγος να ασκηθεί στην υπόθεση αυτή ποινική δίωξη κατά του L. για ενεργητική δωροδοκία, επειδή δεν προέκυψαν αποχρώσεις ενδείξεις ενοχής.
- 66 Με επιστολή της 29ης Απριλίου 2015, ο Διαμεσολαβητής διαβίβασε στην ενάγουσα τις παρατηρήσεις της OLAF σχετικά με το σχέδιο συστάσεως που αφορούσε την καταγγελία της ενάγουσας. Στις παρατηρήσεις της, η OLAF επισήμανε ότι στις 10 Φεβρουαρίου 2015, κατ' εφαρμογή του άρθρου 5, παράγραφος 3, στοιχείο β', της αποφάσεως ΣΕΠ, υπεβλήθη στον υπόλογο της Επιτροπής αίτημα περί διαγραφής της καταχωρίσεως της ενάγουσας στο ΣΕΠ και ότι στις 16 Φεβρουαρίου 2015 ο υπόλογος εξέδωσε απόφαση διαγραφής της εν λόγω προειδοποίησεως. Ως προς το αίτημα διαβιβάσεως της αλληλογραφίας, η OLAF ανέφερε ότι είχε διαβιβάσει το εν λόγω αίτημα στην αρμόδια υπηρεσία της Επιτροπής.
- 67 Με επιστολή της 21ης Μαΐου 2015, προς τον Διαμεσολαβητή, η ενάγουσα δήλωσε ότι ενημερώθηκε για την ανάκληση της καταχωρίσεώς της στο ΣΕΠ και διατύπωσε επιφυλάξεις όσον αφορά τις παρατηρήσεις της OLAF.
- 68 Με βούλευμα της 21ης Μαΐου 2015, το δικαστικό συμβούλιο του tribunal de première instance francophone de Bruxelles (γαλλόφωνου πρωτοδικείου Βρυξελλών, Βέλγιο) παρέπεμψε, μεταξύ άλλων, τον L. και την ECO3 ενώπιον του tribunal correctionnel (πλημμελειοδικείου, Βέλγιο) για ενδεχόμενες πράξεις δωροδοκίας σχετικά με τη δικογραφία της Ουκρανίας.
- 69 Με επιστολή της 26ης Ιουνίου 2015, την οποία παρέλαβε η ενάγουσα την 1η Ιουλίου 2015, η Επιτροπή διαβίβασε στην ενάγουσα την αλληλογραφία μεταξύ της εθνικής αναθέτουσας αρχής και της αντιπροσωπείας, ήτοι τις επιστολές της 9ης και 17ης Νοεμβρίου 2011, στις οποίες δεν είχε αποκτήσει πρόσβαση μέχρι τότε.

Επί των μεταγενέστερων της ασκήσεως της αγωγής πραγματικών περιστατικών

- 70 Με βούλευμα της 14ης Ιουνίου 2016, το δικαστικό συμβούλιο του tribunal de première instance francophone de Bruxelles (γαλλόφωνου πρωτοδικείου Βρυξελλών) παρέπεμψε, μεταξύ άλλων, τον L. και την ECO3 ενώπιον του tribunal correctionnel (πλημμελειοδικείου) για ενδεχόμενες πράξεις δωροδοκίας στον φάκελο της Σερβίας.
- 71 Με δύο αποφάσεις της 5ης Οκτωβρίου 2017, το tribunal de première instance francophone de Bruxelles (γαλλόφωνο πρωτοδικείο Βρυξελλών) κήρυξε απαράδεκτες τις ποινικές διώξεις στις δικογραφίες της Ουκρανίας και της Σερβίας, επειδή η ίδια η βάση των εν λόγω ποινικών διώξεων είχε αθεραπεύτως θιγεί λόγω της ακύρωσης ουσιωδών αποδεικτικών στοιχείων από τη γαλλική δικαιοσύνη και, ως εκ τούτου, κήρυξε εαυτόν αναρμόδιο να επιληφθεί των αστικών αξιώσεων. Δεδομένου ότι δεν ασκήθηκε έφεση κατά των εν λόγω αποφάσεων, αυτές κατέστησαν τελεσίδικες.

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

- 72 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 13 Ιουνίου 2016, η ενάγουσα άσκησε την υπό κρίση αγωγή. Η υπόθεση ανατέθηκε στο πέμπτο τμήμα του Γενικού Δικαστηρίου.
- 73 Στις 6 Οκτωβρίου 2016, κατόπιν της μεταβολής της συνθέσεως των τμημάτων του Γενικού Δικαστηρίου, η υπόθεση ανατέθηκε στο έβδομο τμήμα.
- 74 Στις 14 Φεβρουαρίου 2017, η υπόθεση ανατέθηκε, χάριν της ορθής απονομής της δικαιοσύνης, σε νέο εισηγητή δικαστή του πρώτου τμήματος του Γενικού Δικαστηρίου.
- 75 Στο πλαίσιο λήψης μέτρου οργανώσεως της διαδικασίας, κατά το άρθρο 89 του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, το οποίο τους κοινοποιήθηκε στις 15 Ιουνίου 2017, οι διάδικοι κλήθηκαν να διατυπώσουν τις παρατηρήσεις τους επί των συνεπειών που θα έπρεπε ενδεχομένως να συναχθούν, στην υπό κρίση υπόθεση, από τη διάταξη της 13ης Σεπτεμβρίου 2012, Διαδικασία Σύμβουλοι Επιχειρήσεων κατά Επιτροπής κ.λπ. (T-369/11, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2012:425), επικυρωθείσα κατ' αναίρεση με διάταξη της 4ης Ιουλίου 2013, Διαδικασία Σύμβουλοι Επιχειρήσεων κατά Επιτροπής κ.λπ. (C-520/12 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2013:457). Οι διάδικοι συμμορφώθηκαν με το αίτημα αυτό εντός της ταχθείσας προθεσμίας.
- 76 Κατόπιν προτάσεως του εισηγητή δικαστή, το Γενικό Δικαστήριο αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία και, στο πλαίσιο νέων μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας, τα οποία τους κοινοποιήθηκαν στις 23 Μαρτίου 2018, οι διάδικοι κλήθηκαν να απαντήσουν σε ορισμένες γραπτές ερωτήσεις. Οι διάδικοι συμμορφώθηκαν με το αίτημα αυτό εντός της ταχθείσας προθεσμίας.
- 77 Οι διάδικοι αγόρευαν και απάντησαν στις προφορικές ερωτήσεις του Γενικού Δικαστηρίου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 2ας Μαΐου 2018. Μετά το πέρας της διαδικασίας αυτής, η προφορική διαδικασία ολοκληρώθηκε.
- 78 Κατόπιν αιτήματος του εισηγητή δικαστή, το Γενικό Δικαστήριο, κρίνοντας ότι η υπόθεση έπρεπε να επιλυθεί ιδίως επί τη βάσει ενός επιχειρήματος επί του οποίου δεν διεξήχθη συζήτηση μεταξύ των διαδίκων, αποφάσισε την επανάληψη της προφορικής διαδικασίας και, στο πλαίσιο μέτρου οργανώσεως της διαδικασίας, κάλεσε τους τελευταίους να απαντήσουν γραπτώς σε μία ερώτηση. Οι διάδικοι συμμορφώθηκαν με το αίτημα αυτό εντός της ταχθείσας προθεσμίας και, με απόφαση του προέδρου του πρώτου τμήματος του Γενικού Δικαστηρίου, η προφορική διαδικασία ολοκληρώθηκε εκ νέου.
- 79 Η ενάγουσα ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
- να υποχρεώσει την Επιτροπή να αποκαταστήσει την περιουσιακή ζημία και να επιδικάσει χρηματική ικανοποίηση λόγω της ηθικής βλάβης που υπέστη εξαιτίας της προειδοποιήσεως στο ΣΕΠ και της επακόλουθης αρνήσεως, επί τη βάσει της εν λόγω προειδοποιήσεως, εγκρίσεως της συνάψεως της επίμαχης συμβάσεως, η οποία αποτιμάται στο συνολικό ποσό των 496 000 ευρώ, που αναλύεται στο ποσό των 166 000 ευρώ για την περιουσιακή ζημία που απορρέει από την απώλεια της επίμαχης συμβάσεως και στο ποσό των 330 000 ευρώ για την περιουσιακή ζημία και χρηματική ικανοποίηση λόγω της ηθικής βλάβης που απορρέουν από την απώλεια της ευκαιρίας αναθέσεως άλλων δημοσίων συμβάσεων στον τομέα της απασχολήσεως και στην πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας·
 - να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

80 Η Επιτροπή ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

- να απορρίψει την αγωγή·
- να καταδικάσει την ενάγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

Επί της αρμοδιότητας του Γενικού Δικαστηρίου να επιληφθεί της αγωγής

- 81 Ενώ με το υπόμνημά της ανταπαντήσεως η Επιτροπή ανέφερε ότι δεν αμφισβητεί το παραδεκτό της παρούσας αγωγής, εντούτοις με την απάντησή της στο κοινοποιηθέν στις 15 Ιουνίου 2017 μέτρο οργανώσεως της διαδικασίας, επισήμανε ότι η αγωγή πρέπει να κηρυχθεί αυτεπαγγέλτως απαράδεκτη από το Γενικό Δικαστήριο. Κατά την Επιτροπή, από τη σκέψη 62 της διατάξεως της 13ης Σεπτεμβρίου 2012, Διαδικασία Σύμβουλοι Επιχειρήσεων κατά Επιτροπής κ.λπ. (Τ-369/11, μη δημοσιευθείσα, ΕΥ:Τ:2012:425), προκύπτει ότι, όταν η πράξη που προκάλεσε τη ζημία προέρχεται από την αναθέτουσα αρχή τρίτης χώρας, οι δικαστικές αρχές της εν λόγω χώρας είναι αποκλειστικά αρμόδιες για να αποφανθούν επί ενδεχόμενης αποκαταστάσεως. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι η πράξη που προκάλεσε τη ζημία την οποία επικαλείται η ενάγουσα είναι πράξη της εθνικής αναθέτουσας αρχής, ήτοι η απόφαση περί ακυρώσεως της διαδικασίας αναθέσεως της επίμαχης συμβάσεως που ελήφθη από την εθνική αναθέτουσα αρχή, για την οποία η ενάγουσα ενημερώθηκε με επιστολή της 6ης Δεκεμβρίου 2011 από την τελευταία.
- 82 Στην απάντησή της στα μέτρα οργανώσεως της διαδικασίας, που κοινοποιήθηκαν στις 15 Ιουνίου 2017 και 23 Μαρτίου 2018, η ενάγουσα ζητεί να κριθεί παραδεκτή η υπό κρίση αγωγή, υποστηρίζοντας ότι, ακόμη και αν ληφθεί υπόψη η απόφαση της εθνικής αναθέτουσας αρχής να παύσει τη διαδικασία αναθέσεως της επίμαχης συμβάσεως χωρίς τη σύναψη συμβάσεως, η προβαλλόμενη ως παράνομη πράξη η οποία προκάλεσε τη ζημία, ήτοι η καταχώρισή της στο ΣΕΠ και η επακόλουθη άρνηση εγκρίσεως της συνάψεως της επίμαχης συμβάσεως, πρέπει να καταλογισθεί στην Επιτροπή ή στην αντιπροσωπεία. Η κατάσταση διαφέρει συνεπώς από εκείνη της υποθέσεως επί της οποίας εκδόθηκε η αναφερθείσα στη σκέψη 81 διάταξη, στην οποία η ενάγουσα ζητούσε την αποκατάσταση της ζημίας η οποία απέρρευε από απόφαση εκδοθείσα από την εθνική αναθέτουσα αρχή τρίτης χώρας, της οποίας τη νομιμότητα αμφισβητούσε.
- 83 Υπό τον μανδύα του παραδεκτού, οι διάδικοι ερίζουν εν προκειμένω ως προς το αν το Γενικό Δικαστήριο είναι αρμόδιο να επιληφθεί της παρούσας αγωγής ή αν η τελευταία εμπίπτει στην αρμοδιότητα των δικαστηρίων της πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας.
- 84 Ακόμη και αν το ζήτημα που αποτελεί αντικείμενο διαφωνίας μεταξύ των διαδίκων δεν συνοδεύεται σε κάποιο επίσημο αίτημα, δύναται να εξετασθεί αυτεπαγγέλτως από τον δικαστή της Ένωσης, διότι αφορά την αρμοδιότητα του ίδιου του δικαστή της Ένωσης να επιληφθεί της διαφοράς, όπερ αποτελεί ζήτημα δημοσίας τάξεως (πρβλ. αποφάσεις της 18ης Μαρτίου 1980, Ferriera Valsabbia κ.ά. κατά Επιτροπής, 154/78, 205/78, 206/78, 226/78 έως 228/78, 263/78, 264/78, 31/79, 39/79, 83/79 και 85/79, ΕΥ:Τ:1980:81, σκέψη 7, και της 15ης Μαρτίου 2005, GEF κατά Επιτροπής, Τ-29/02, ΕΥ:Τ:2005:99, σκέψη 72 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 85 Συναφώς, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι η θεωρούμενη από την ενάγουσα ως παράνομη πράξη για τη θεμελίωση της αξίωσης προς αποζημίωση δεν είναι η απόφαση ακυρώσεως της διαδικασίας αναθέσεως της επίμαχης συμβάσεως, που ελήφθη από την εθνική αναθέτουσα αρχή, αλλά η απόφαση της Επιτροπής να την καταχωρίσει στο ΣΕΠ και η επακόλουθη άρνηση της αντιπροσωπείας να εγκρίνει τη σύναψη της επίμαχης συμβάσεως. Αντιθέτως, όπως αναφέρει η ενάγουσα στην απάντησή της στα μέτρα οργανώσεως της διαδικασίας, που κοινοποιήθηκαν στις 15 Ιουνίου 2017

και 23 Μαρτίου 2018, «[αυτή] δεν στηρίζει την αγωγή της για αποζημίωση στην απόφαση της εθνικής αναθέτουσας αρχής, η οποία ήταν αρμόδια για [...] σύναψη εκ των προτέρων συμβάσεως σε αποκεντρωμένο επίπεδο», αλλά η οποία «δεν δύναται να συνάψει σύμβαση χωρίς την προηγούμενη σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής», γεγονός που καθιστά την τελευταία μόνη «αρμόδια για τη χορήγηση ή μη της σύμφωνης γνώμης».

- 86 Κατά συνέπεια, ακόμη και αν η απόφαση περί ακυρώσεως της διαδικασίας αναθέσεως της επίμαχης συμβάσεως ελήφθη από την εθνική αναθέτουσα αρχή, η προβαλλόμενη παρανομία προς στήριξη της υπό κρίση αγωγής προέρχεται όντως από θεσμικό ή άλλο όργανο ή οργανισμό της Ένωσης και η εθνική δημόσια αρχή δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι φέρει ευθύνη.
- 87 Από το άρθρο 1 της αποφάσεως C(2009) 7692 τελικό, σε συνδυασμό με το παράρτημα II της εν λόγω αποφάσεως και το σημείο 2.2 του PRAG, προκύπτει ότι η αντιπροσωπεία δεν διατύπωνε μια απλή γνώμη σχετικά με τη σύναψη της συμβάσεως με τον ανάδοχο, αλλά διέθετε όντως την αρμοδιότητα να κάνει δεκτή ή να απορρίψει αυτήν τη σύναψη, εφόσον εκτιμούσε ότι δεν πληρούνταν οι σχετικές προϋποθέσεις.
- 88 Επιπλέον, από τη δικογραφία και από την ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου συζήτηση προκύπτει ότι, με επιστολή της 9ης Νοεμβρίου 2011, η αντιπροσωπεία πράγματι αξιοποίησε την εξουσία που της είχε ανατεθεί, αρνούμενη τη σύναψη της επίμαχης συμβάσεως με την κοινοπραξία της οποίας ηγείτο η ενάγουσα, οπότε η εθνική αναθέτουσα αρχή δεν είχε άλλη επιλογή, δεδομένου ότι η μοναδική τεχνικώς αποδεκτή προσφορά είχε υποβληθεί από την κοινοπραξία, παρά να ακυρώσει τη διαδικασία αναθέσεως της επίμαχης συμβάσεως.
- 89 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η έλλειψη νομιμότητας την οποία προέβαλε η ενάγουσα προς θεμελίωση της αξιώσεως προς αποζημίωση δεν μπορεί να καταλογισθεί στην εθνική αναθέτουσα αρχή, η οποία όφειλε να αντλήσει τις συνέπειες της αρνήσεως της αντιπροσωπείας, άρνηση η οποία με τη σειρά της στηριζόταν σε προηγούμενη απόφαση της Επιτροπής, αλλά στην ίδια την αντιπροσωπεία και στην ίδια την Επιτροπή.
- 90 Η επίμαχη κατάσταση διαφέρει επίσης από εκείνη επί της οποίας εκδόθηκε η διάταξη της 13ης Σεπτεμβρίου 2012, Διαδικασία Σύμβουλοι Επιχειρήσεων κατά Επιτροπής κ.λπ. (T-369/11, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2012:425), όπου οι μόνες πράξεις των οποίων προβλήθηκε έλλειψη νομιμότητας προς στήριξη της αγωγής αποζημιώσεως ήταν οι εκδοθείσες από την εθνική δημόσια αρχή.
- 91 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι το Γενικό Δικαστήριο είναι αρμόδιο να επιληφθεί της παρούσας αγωγής και η επιχειρηματολογία που αντέταξε συναφώς η Επιτροπή πρέπει να απορριφθεί.

Επί του παραδεκτού των στοιχείων που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα C.1 έως C.12 του υπομνήματος απαντήσεως

- 92 Δυνάμει του άρθρου 113 του Κανονισμού Διαδικασίας, το Γενικό Δικαστήριο δύναται να εξετάζει αυτεπαγγέλτως τις προϋποθέσεις του παραδεκτού της προσφυγής, οι οποίες είναι δημοσίας τάξεως (βλ. απόφαση της 2ας Απριλίου 1998, Αποστολίδης κατά Δικαστηρίου, T-86/97, EU:T:1998:71, σκέψη 18 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Εντούτοις, ο δικαστής της Ένωσης δεν δύναται κατ' αρχήν να θεμελιώσει την απόφασή του επί νομικού λόγου τον οποίο έλαβε υπόψη αυτεπαγγέλτως, έστω και αν πρόκειται για λόγο δημοσίας τάξεως, χωρίς να έχει καλέσει προηγουμένως τους διαδίκους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους επί του λόγου αυτού (βλ. απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 2009, Επανεξέταση M κατά ΕΜΕΑ, C-197/09 RX-II, EU:C:2009:804, σκέψη 57 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

93. Εν προκειμένω, πρέπει να εξετασθεί αυτεπαγγέλτως το παραδεκτό των προσκομισθέντων στοιχείων στα παραρτήματα C.1 έως C.12 του υπομνήματος απαντήσεως.
94. Απαντώντας σε μέτρο οργανώσεως της διαδικασίας που έλαβε το Γενικό Δικαστήριο (βλ. σκέψη 78 ανωτέρω), η ενάγουσα προέβαλε ότι το σύνολο των προσκομισθέντων στοιχείων στα παραρτήματα C.1 έως C.12 του υπομνήματος απαντήσεως δεν εμπίπτουν στην αποκλειστική προθεσμία του άρθρου 85, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, διότι πρόκειται για ανταπόδειξη ή για περαιτέρω ανάπτυξη αποδεικτικών μέσων. Από πλευράς της, η Επιτροπή υποστήριξε ότι η ενάγουσα δεν είχε έως τότε δικαιολογήσει την εκπρόθεσμη προσκόμιση των επίμαχων στοιχείων και επαφίμενη στην κρίση του Γενικού Δικαστηρίου, εκτίμησε πως τα προαναφερθέντα στοιχεία μπορούν να κριθούν παραδεκτά, είτε ως συμπληρωματικές πληροφορίες είτε ως ανταπόδειξη ή περαιτέρω ανάπτυξη αποδεικτικών μέσων.
95. Από το εισαγωγικό της δίκης δικόγραφο προκύπτει συναφώς ότι με την υπό κρίση αγωγή ζητείται χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη και αποζημίωση για την αποκατάσταση της περιουσιακής ζημίας που η ενάγουσα ισχυρίζεται ότι υπέστη λόγω της αποφάσεως της Επιτροπής περί καταχωρίσεως στο ΣΕΠ και της επακόλουθης αρνήσεως της αντιπροσωπείας να εγκρίνει τη σύναψη της επίμαχης συμβάσεως. Πρόκειται επομένως περί αγωγής με την οποία η ενάγουσα επιχειρεί να θέσει υπό αμφισβήτηση την εξωσυμβατική ευθύνη της Ένωσης.
96. Ωστόσο, κατά πάγια νομολογία, στο πλαίσιο αγωγής λόγω εξωσυμβατικής ευθύνης, στον ενάγοντα εναπόκειται να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία στον δικαστή της Ένωσης, προκειμένου να αποδείξει το υποστατό και την έκταση της ζημίας που ισχυρίζεται ότι υπέστη (βλ. αποφάσεις της 28ης Ιανουαρίου 2016, Ζαφειρόπουλος κατά Cedefop, T-537/12, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2016:36, σκέψη 91 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 26ης Απριλίου 2016, Strack κατά Επιτροπής, T-221/08, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2016:242, σκέψη 308).
97. Βεβαίως, ο δικαστής της Ένωσης έχει αναγνωρίσει ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, ιδίως όταν είναι δυσχερής ο υπολογισμός της ζημίας την οποία ισχυρίζεται ότι υπέστη ο ενάγων, δεν είναι αναγκαίο να προσδιορίσει αυτός με το δικόγραφο της αγωγής του την έκταση της ζημίας ή το ακριβές ποσό της ζητούμενης αποζημιώσεως (βλ. απόφαση της 28ης Φεβρουαρίου 2013, Inalca και Cremonini κατά Επιτροπής, C-460/09 P, EU:C:2013:111, σκέψη 104 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
98. Το δικόγραφο της αγωγής στην υπό κρίση υπόθεση κατατέθηκε στις 13 Ιουνίου 2016. Στην εν λόγω αγωγή, η ενάγουσα αποτίμησε την προβαλλόμενη περιουσιακή ζημία και ηθική βλάβη, στηριζόμενη στα στοιχεία που επισύναψε ως παράρτημα στο εν λόγω δικόγραφο.
99. Καταρχάς, υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 76, στοιχείο στ', του Κανονισμού Διαδικασίας, το δικόγραφο της προσφυγής πρέπει να περιέχει, ενδεχομένως, τα αποδεικτικά στοιχεία και τα προτεινόμενα αποδεικτικά μέσα.
100. Περαιτέρω, το άρθρο 85, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας ορίζει ότι τα αποδεικτικά στοιχεία προσκομίζονται και τα αποδεικτικά μέσα προτείνονται στο πλαίσιο της πρώτης ανταλλαγής υπομνημάτων. Το άρθρο 85, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας προσθέτει ότι οι κύριοι διάδικοι μπορούν να προσκομίσουν αποδεικτικά στοιχεία ή να προτείνουν αποδεικτικά μέσα και με τα υπομνήματα απαντήσεως και ανταπαντήσεως, εφόσον δικαιολογήσουν την καθυστέρηση αυτή. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, σύμφωνα με το άρθρο 85, παράγραφος 4, του Κανονισμού Διαδικασίας, το Γενικό Δικαστήριο αποφαινεται επί του παραδεκτού των προσκομιζομένων αποδεικτικών στοιχείων ή της προτάσεως αποδεικτικών μέσων, αφότου έχει παρασχεθεί στους λοιπούς διαδίκους η δυνατότητα να λάβουν θέση επ' αυτών.

- 101 Ο κανόνας του άρθρου 85, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας δεν αφορά την ανταπόδειξη και την περαιτέρω απαίτηση αποδεικτικών μέσων κατόπιν της ανταποδείξεως που προσκομίζει ο αντίδικος [βλ. απόφαση της 22ας Ιουνίου 2017, Biogena Naturprodukte κατά EUIPO (ZUM wohl), T-236/16, EU:T:2017:416, σκέψη 17 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].
- 102 Όπως προκύπτει από τη νομολογία σχετικά με την εφαρμογή του κανόνα περί προθεσμιών που προβλέπει το άρθρο 85, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, οι διάδικοι πρέπει να αιτιολογούν την καθυστέρηση στην προσκόμιση των αποδεικτικών στοιχείων ή την πρόταση νέων αποδεικτικών μέσων (απόφαση της 18ης Σεπτεμβρίου 2008, Angé Serrano κ.ά. κατά Κοινοβουλίου, T-47/05, EU:T:2008:384, σκέψη 54) και ο δικαστής της Ένωσης διαθέτει την εξουσία να ελέγχει τη βασιμότητα του λόγου της καθυστέρησης στην προσκόμιση των αποδεικτικών στοιχείων ή την πρόταση νέων αποδεικτικών μέσων και, ανάλογα με την περίπτωση, το περιεχόμενό τους, καθώς και την εξουσία να απορρίπτει ως απαράδεκτα τα εν λόγω αποδεικτικά στοιχεία και μέσα, εάν αυτή η εκπρόθεσμη προσκόμιση δεν δικαιολογείται επαρκώς κατά νόμον ή δεν αιτιολογείται βασίμως (αποφάσεις της 14ης Απριλίου 2005, Γάκη-Κακούρη κατά Δικαστηρίου, C-243/04 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2005:238, σκέψη 33, και της 18ης Σεπτεμβρίου 2008, Angé Serrano κ.λπ. κατά Κοινοβουλίου, T-47/05, EU:T:2008:384, σκέψη 56).
- 103 Έχει κριθεί ότι η όψιμη προσκόμιση ή πρόταση, αντιστοιχώς, αποδεικτικών στοιχείων ή μέσων από διάδικο μπορούσε να δικαιολογηθεί από το ότι ο διάδικος αυτός δεν μπορούσε να είχε προηγουμένως στη διάθεσή του τα εν λόγω αποδεικτικά στοιχεία ή από το εάν η όψιμη προσκόμιση αποδεικτικών στοιχείων εκ μέρους του αντιδίκου δικαιολογεί τη συμπλήρωση της δικογραφίας κατά τρόπον ο οποίος να διασφαλίζει την τήρηση της αρχής της αντιμωλίας (αποφάσεις της 14ης Απριλίου 2005, Γάκη-Κακούρη κατά Δικαστηρίου, C-243/04 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2005:238, σκέψη 32, και της 18ης Σεπτεμβρίου 2008, Angé Serrano κ.λπ. κατά Κοινοβουλίου, T-47/05, EU:T:2008:384, σκέψη 55).
- 104 Εν προκειμένω, η ενάγουσα-προσκόμισε ορισμένες αποδείξεις στα παραρτήματα C.1 έως C.15 του υπομνήματος απαντήσεως, χωρίς να παράσχει συγκεκριμένη δικαιολόγηση της καθυστερημένης προσκόμισής τους.
- 105 Προκαταρκτικώς, πρέπει να επισημανθεί ότι ο πίνακας όπου παρατίθενται οι λειτουργικές δαπάνες της ενάγουσας, ο οποίος προσκομίσθηκε στο παράρτημα C.7 του υπομνήματος απαντήσεως, δεν συνιστά απόδειξη, όπως επισήμανε η ενάγουσα. Πράγματι, πρόκειται περί απλής πληροφόρησης την οποία παρέσχε η ενάγουσα, προκειμένου να δοθεί απάντηση σε ερώτημα που είχε διατυπωθεί από την Επιτροπή στο σημείο 52 του υπομνήματος αντικρούσεως, απάντηση την οποία η τελευταία έλαβε υπόψη στο σημείο 34 του υπομνήματος ανταπαντήσεως. Συνεπώς, δεν πρόκειται περί ενός στοιχείου του οποίου το παραδεκτό πρέπει να εξετασθεί υπό το πρίσμα του άρθρου 85, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας.
- 106 Στο μέτρο που, με τις απαντήσεις της στις ερωτήσεις του Γενικού Δικαστηρίου (βλ. σκέψη 78 ανωτέρω), η ενάγουσα υποστήριξε ότι τα παραρτήματα C.1 έως C.12 του υπομνήματος απαντήσεως εμπεριείχαν τα απαραίτητα στοιχεία για την αντίκρουση των επιχειρημάτων που προέβαλε η Επιτροπή στο υπόμνημα αντικρούσεως, πρέπει να επισημανθεί ότι, όπως ορθώς παρατηρεί η ενάγουσα, και όπως αναγνωρίζει η Επιτροπή, η εκπρόθεσμη προσκόμιση των επίμαχων αποδεικτικών στοιχείων στα παραρτήματα C.1 έως C.4 του υπομνήματος απαντήσεως δύναται όντως να δικαιολογηθεί προς τον σκοπό διασφάλισης της τηρήσεως της αρχής της αντιμωλίας σε σχέση με ορισμένα επιχειρήματα που αναπτύχθηκαν στο υπόμνημα αντικρούσεως. Κατά πρώτον, το απόσπασμα του παραπεμπτικού βουλεύματος ενώπιον του πλημμελειοδικείου και μερικής καταργήσεως της δίκης, της 16ης Απριλίου 2015, που εκδόθηκε στο πλαίσιο της κινηθείσας ποινικής διαδικασίας στη Γαλλία, προσκομίσθηκε στο παράρτημα C.1 του υπομνήματος απαντήσεως, προκειμένου να βεβαιωθεί ότι η κατάργηση της δίκης είχε χωρήσει υπέρ του L. για λόγους ουσίας, ήτοι ελλείψει αποχρωσών ενδείξεων ενοχής, και όχι αρμοδιότητας, όπως υποστήριζε η Επιτροπή στο σημείο 12 του υπομνήματος αντικρούσεως. Κατά δεύτερον, τα διαδικαστικά έγγραφα ενώπιον του Διαμεσολαβητή προσκομίσθηκαν, στα παραρτήματα C.2 και C.3 του υπομνήματος απαντήσεως, για

να αποδειχθεί ότι μόνον ο L. και η ECO3 είχαν καταχωρισθεί στο ΣΕΠ και όχι η ενάγουσα, όπως υποστήριζε η Επιτροπή στο σημείο 16 του υπομνήματος αντικρούσεως. Κατά τρίτον, τα αποσπάσματα των τελικών εκθέσεων ελέγχου σχετικά με τα τρία έργα στα οποία είχε συμμετάσχει η ενάγουσα προσκομίσθηκαν, στο παράρτημα C.4 του υπομνήματος απαντήσεως, προκειμένου να τεκμηριωθεί ότι ο αριθμός των εργασιμών ημερών που πράγματι απαιτήθηκαν στο πλαίσιο ενός έργου αντιστοιχούσε εν γένει με τις εκτιμώμενες στον προϋπολογισμό, γεγονός το οποίο αμφισβητήθηκε από την Επιτροπή στο σημείο 50 του υπομνήματος αντικρούσεως.

- 107 Αντιθέτως, τα αποδεικτικά στοιχεία που περιέχονται στα παραρτήματα C.5, C.6 και C.8 έως C.12 του υπομνήματος απαντήσεως, ήτοι δηλώσεις δύο εκ των βασικών εμπειρογνομόνων που αναφέρονται στον πίνακα εκτιμήσεως της ζημίας ο οποίος προσκομίσθηκε ως παράρτημα στην αγωγή (στο εξής: πίνακας εκτιμήσεως της ζημίας λόγω απώλειας της επίμαχης συμβάσεως) και επιβεβαιώνουν την ημερήσια αποζημίωσή τους, ένα εκκαθαριστικό σημείωμα αποδοχών του διαχειριστή έργου που προσέλαβε η ενάγουσα το 2012, οι δηλώσεις των μελών της κοινοπραξίας που επιβεβαιώνουν την κλείδα κατανομής που παρατίθεται στον πίνακα εκτιμήσεως της ζημίας λόγω απώλειας της επίμαχης συμβάσεως και μια γνωμοδότηση επί της δημοσίας συμβάσεως η οποία επρόκειτο να συναφθεί με τις αρχές της πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας και προοριζόταν να αποτελέσει βοήθημα για την καταπολέμηση της παράνομης εργασίας, η οποία δημοσιεύθηκε την 13η Φεβρουαρίου 2013, καθώς και ο κατάλογος των προεπιλεγέντων προσφερόντων για την εν λόγω σύμβαση, προσκομίσθηκαν από την ενάγουσα μόνον προκειμένου να αποδείξει, σύμφωνα με την παρατιθέμενη στην ανωτέρω σκέψη 96 νομολογία, το υποστατό και την έκταση της προβαλλόμενης περιουσιακής ζημίας και ηθικής βλάβης, όπως αυτή αποτιμήθηκε από την ενάγουσα. Εκ του γεγονότος ότι, στο υπόμνημα αντικρούσεως, η Επιτροπή υποστήριξε ότι η ενάγουσα δεν απέδειξε, επαρκώς κατά νόμον, το υποστατό και την έκταση της ζημίας που ισχυρίζεται ότι υπέστη δεν δύναται να συναχθεί ότι η εκπρόθεσμη προσκόμιση των επίμαχων αποδεικτικών στοιχείων στα παραρτήματα C.5, C.6 και C.8 έως C.12 του υπομνήματος απαντήσεως δικαιολογούνταν από την ανάγκη να δοθούν απαντήσεις στα επιχειρήματα της Επιτροπής και να διασφαλισθεί η τήρηση της αρχής της εκατέρωθεν ακροάσεως.
- 108 Από το σύνολο των ανωτέρω εκτιμήσεων προκύπτει ότι, από τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίσθηκαν στα παραρτήματα του υπομνήματος απαντήσεως, εκείνα που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα C.5, C.6 και C.8 έως C.12 του υπομνήματος απαντήσεως πρέπει να απορριφθούν ως απαράδεκτα και δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη κατά το στάδιο της εξέτασης της αγωγής επί της ουσίας.

Επί της ουσίας

- 109 Κατά το άρθρο 340, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, «[σ]το πεδίο της εξωσυμβατικής ευθύνης, η Ένωση υποχρεούται, σύμφωνα με τις γενικές αρχές που είναι κοινές στο δίκαιο των κρατών μελών, να αποκαθιστά τη ζημία που προξενούν τα όργανα ή οι υπάλληλοί της κατά την άσκηση των καθηκόντων τους». Κατά πάγια νομολογία, η θεμελίωση της εξωσυμβατικής ευθύνης της Ένωσης, κατά την έννοια του άρθρου 340, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, για παράνομη συμπεριφορά των οργάνων της εξαρτάται από τη συνδρομή ενός συνόλου προϋποθέσεων που αφορούν το παράνομο της συμπεριφοράς που προσάπτεται στα όργανα, το υποστατό της ζημίας και την ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της συμπεριφοράς αυτής και της προβαλλόμενης ζημίας (βλ. αποφάσεις της 9ης Σεπτεμβρίου 2008, FIAMM κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, C-120/06 P και C-121/06 P, EU:C:2008:476, σκέψη 106 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, της 11ης Ιουλίου 2007, Schneider Electric κατά Επιτροπής, T-351/03, EU:T:2007:212, σκέψη 113, και της 25ης Νοεμβρίου 2014, Safa Nicu Sepahan κατά Συμβουλίου, T-384/11, EU:T:2014:986, σκέψη 47).
- 110 Προς στήριξη της υπό κρίση αγωγής, η ενάγουσα διατείνεται ότι οι αναφερθείσες στη σκέψη 109 ανωτέρω τρεις προϋποθέσεις πληρούνται εν προκειμένω.

- 111 Η Επιτροπή ζητεί την απόρριψη της υπό κρίση αγωγής ως αβάσιμης, με την αιτιολογία ότι η ενάγουσα δεν αποδεικνύει, ως οφείλει, ότι πληρούνται εν προκειμένω όλες οι απαιτούμενες προϋποθέσεις για να στοιχειοθετηθεί εξωσυμβατική ευθύνη της Ένωσης. Υποστηρίζει, κυρίως, ότι η ενάγουσα δεν απέδειξε το υποστατό και την έκταση της προβαλλόμενης ζημίας. Επικουρικώς, αμφισβητεί το παράνομο της συμπεριφοράς, που της καταλογίζει η ενάγουσα.
- 112 Κατά πάγια νομολογία, οι προϋποθέσεις για τη θεμελίωση της εξωσυμβατικής ευθύνης της Ένωσης κατά την έννοια του άρθρου 340, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, όπως έχουν απαριθμηθεί στη σκέψη 109 ανωτέρω, είναι σωρευτικές (απόφαση της 7ης Δεκεμβρίου 2010, Fahas κατά Συμβούλιου, T-49/07, EU:T:2010:499, σκέψεις 92 και 93, και διάταξη της 17ης Φεβρουαρίου 2012, Dagher κατά Συμβούλιου, T-218/11, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2012:82, σκέψη 34). Ως εκ τούτου, οσάκις μία εκ των προϋποθέσεων αυτών δεν πληρούται, η προσφυγή πρέπει να απορρίπτεται στο σύνολό της (απόφαση της 26ης Οκτωβρίου 2011, Dufour κατά ΕΚΤ, T-436/09, EU:T:2011:634, σκέψη 193).
- 113 Πρέπει, επομένως, να εξεταστεί κατά πόσον, η ενάγουσα αποδεικνύει εν προκειμένω, ως οφείλει, τον παράνομο χαρακτήρα της συμπεριφοράς που προσάπτει στην Επιτροπή, το υποστατό της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που ισχυρίζεται ότι υπέστη και την ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της προσαπτόμενης στην Επιτροπή παράνομης συμπεριφοράς και της προβαλλομένης ζημίας.

Επί της προσαπτόμενης στην Επιτροπή παράνομης συμπεριφοράς

- 114 Η ενάγουσα υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι συντρέχει πταίσμα της Επιτροπής και της αντιπροσωπείας που έγκειται, κατ' αρχήν, στην καταχώριση της προειδοποίησης στο ΣΕΠ και, στη συνέχεια, στην άρνηση, λόγω της προειδοποίησης αυτής, εγκρίσεως της συνάψεως της επίμαχης συμβάσεως, η οποία είχε ήδη ανατεθεί στην κοινοπραξία της οποίας ηγείτο η ενάγουσα. Κατ' αυτήν, το εν λόγω πταίσμα απορρέει από τις πλείονες παρανομίες που είναι καταλογιστέες στην Επιτροπή και στην αντιπροσωπεία.
- 115 Αφενός, η ενάγουσα υποστηρίζει ότι παρανόμως καταχωρίστηκε στο ΣΕΠ.
- 116 Κατά πρώτον, η εν λόγω προειδοποίηση στερείται νομικής βάσεως, επειδή η απόφαση βάσει της οποίας έγινε η καταχώριση, ήτοι η απόφαση ΣΕΠ, στερείται καθεαυτή τέτοιας βάσεως και, συνεπώς, έχει εκδοθεί κατά παραβίαση της αρχής της δοτής αρμοδιότητας, η οποία διατυπώνεται στο άρθρο 5 ΣΛΕΕ, καθώς και της αρχής του τεκμηρίου αθωότητας, που κατοχυρώνεται στο άρθρο 48, παράγραφος 1, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, όπως έχει διαπιστώσει το Γενικό Δικαστήριο στην απόφασή του της 22ας Απριλίου 2015, Planet κατά Επιτροπής (T-320/09, EU:T:2015:223, σκέψεις 57, 58 και 66 έως 68).
- 117 Περαιτέρω, η απόφαση ΣΕΠ εκδόθηκε κατά παραβίαση της αρχής της ασφάλειας δικαίου, διότι η προϋπόθεση για προειδοποίηση W3β, σχετικά με την «κίνηση δικαστικής διαδικασίας» κατά του οικείου προσώπου δεν ήταν επαρκώς σαφής και ακριβής, ώστε οι ιδιώτες να έχουν τη δυνατότητα να γνωρίζουν επακριβώς τα δικαιώματά και τις υποχρεώσεις τους, όπως διαπίστωσε ο Διαμεσολαβητής στο σχέδιο συστάσεώς του της 16ης Δεκεμβρίου 2011 στην υπόθεση ΟΙ/3/2008/FOR.
- 118 Κατά δεύτερον, η προειδοποίηση W3β στο ΣΕΠ συνιστά παράβαση του άρθρου 41 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, την αρχή της χρηστής διοικήσεως, την αρχή του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας, το θεμελιώδες δικαίωμα ακρόασεως και την υποχρέωση αιτιολογήσεως, καθόσον η καταχώριση έγινε χωρίς να ενημερωθεί σχετικά η ενάγουσα, χωρίς, κατά μείζονα λόγο, προηγούμενη ακρόασή της και χωρίς να της παρασχεθεί επαρκής αιτιολογία.

- 119 Κατά τρίτον και επικουρικώς, η καταχώρισή της στο ΣΕΠ συνιστά παράβαση της απόφασης ΣΕΠ και της αρχής της αναλογικότητας, διότι η προϋπόθεση για την προειδοποίηση W3β σχετικά με την «κίνηση δικαστικής διαδικασίας» δεν πληρούνταν στην περίπτωση της ενάγουσας ούτε στη περίπτωση του L. ή της ECO3, καθόσον το στάδιο της έρευνας ή της ανακρίσεως, σε ανακριτικό σύστημα, δεν εμπίπτει στην έννοια αυτή.
- 120 Αφετέρου, η άρνηση εγκρίσεως της συνάψεως της επίμαχης συμβάσεως και, συνεπώς, η περαίωση της διαδικασίας χωρίς την ανάθεση της επίμαχης συμβάσεως, δυνάμει του άρθρου 17, παράγραφος 2, της απόφασης ΣΕΠ, ήταν παράνομες. Η Επιτροπή παρέβη την υποχρέωση αιτιολογήσεως, που κατοχυρώνεται στο άρθρο 41 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, το καθήκον επιμέλειας και την αρχή της αναλογικότητας, διότι ούτε εφάρμοσε το άρθρο 17, παράγραφος 2, της αποφάσεως ΣΕΠ ούτε επεξήγησε τους λόγους για τους οποίους δεν εφάρμοσε τις εν λόγω διατάξεις, οι οποίες επιτρέπουν, όταν το καταχωρισμένο για προειδοποίηση W3β πρόσωπο βρίσκεται στην πρώτη θέση του καταλόγου επιτροπής αξιολογήσεως, να του ανατίθεται σύμβαση με αυστηρότερα μέτρα παρακολούθησης. Συν τοις άλλοις, η Επιτροπή δεν εφάρμοσε το σημείο 15 των οδηγιών προς τους προσφέροντες για την επίμαχη σύμβαση, το οποίο είχε ορίσει, περιοριστικώς, τις περιπτώσεις κατά τις οποίες μπορούσε να ακυρωθεί η διαδικασία αναθέσεως της επίμαχης συμβάσεως, χωρίς να προβλέπει την περίπτωση προειδοποίησεως W3β στο ΣΕΠ.
- 121 Η Επιτροπή αρνείται ότι διέπραξε παρανομία ικανή να θεμελιώσει την εξωσυμβατική ευθύνη της.
- 122 Κατά πάγια νομολογία, η διαπίστωση του παράνομου χαρακτήρα νομικής πράξεως δεν αρκεί, όσο αποδοκμαστέα και αν είναι η παρανομία αυτή, για να θεωρηθεί ότι πληρούται η προϋπόθεση για τη στοιχειοθέτηση της εξωσυμβατικής ευθύνης της Ένωσης η οποία αφορά τον παράνομο χαρακτήρα της συμπεριφοράς που προσάπτεται στα θεσμικά όργανα (απόφαση της 25ης Νοεμβρίου 2014, *Safa Nicu Serahan κατά Συμβουλίου*, T-384/11, EU:T:2014:986, σκέψη 50· πρβλ., επίσης, αποφάσεις της 6ης Μαρτίου 2003, *Dole Fresh Fruit International κατά Συμβουλίου και Επιτροπής*, T-56/00, EU:T:2003:58, σκέψεις 72 έως 75, και της 23ης Νοεμβρίου 2011, *Sison κατά Συμβουλίου*, T-341/07, EU:T:2011:687, σκέψη 31).
- 123 Για να πληρούται η προϋπόθεση περί παράνομης συμπεριφοράς των θεσμικών οργάνων της Ένωσης απαιτείται να υφίσταται κατάφωρη παράβαση κανόνα δικαίου ο οποίος αποσκοπεί στην απονομή δικαιωμάτων στους ιδιώτες (βλ. απόφαση της 30ής Μαΐου 2017, *Safa Nicu Serahan κατά Συμβουλίου*, C-45/15 P, EU:C:2017:402, σκέψη 30 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 124 Η απαίτηση περί κατάφωρης παράβασης κανόνα δικαίου ο οποίος αποσκοπεί στην απονομή δικαιωμάτων στους ιδιώτες έχει ως σκοπό, ανεξαρτήτως της φύσεως της επίμαχης παράνομης πράξης, να μην εμποδίζει ο κίνδυνος πρόκλησης της προβαλλόμενης από τους ενδιαφερομένους ζημίας το θεσμικό όργανο να ασκεί πλήρως τις αρμοδιότητές του προς εξυπηρέτηση του γενικού συμφέροντος, τόσο στο πλαίσιο της κανονιστικής δραστηριότητάς του ή της δραστηριότητας που συνεπάγεται επιλογές οικονομικής πολιτικής όσο και στη σφαίρα της διοικητικής του αρμοδιότητας, χωρίς, ωστόσο, να επιρρίπτεται σε ιδιώτες το βάρος των συνεπειών καταφανών και ασύγγνωστων παραβάσεων (βλ. αποφάσεις της 23ης Νοεμβρίου 2011, *Sison κατά Συμβουλίου*, T-341/07, EU:T:2011:687, σκέψη 34 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 25ης Νοεμβρίου 2014, *Safa Nicu Serahan κατά Συμβουλίου*, T-384/11, EU:T:2014:986, σκέψη 51).
- 125 Εν προκειμένω, ορθώς η ενάγουσα υποστηρίζει ότι η καταχώριση της προειδοποίησεως W3β στο ΣΕΠ ήταν παράνομη.
- 126 Κατά πρώτον, η εν λόγω καταχώριση στερούνταν νομικής βάσεως.
- 127 Πράγματι, η αρχή της κατανομής των αρμοδιοτήτων που καθορίζεται στο άρθρο 5 ΣΛΕΕ απαιτεί κάθε όργανο να ενεργεί εντός των ορίων των εξουσιών που του απονέμονται από τη Συνθήκη (πρβλ. απόφαση της 22ας Απριλίου 2015, *Planet κατά Επιτροπής*, T-320/09, EU:T:2015:223, σκέψεις 57

- και 58). Επιπλέον, σύμφωνα με την αρχή της ασφάλειας δικαίου, η δεσμευτικότητα κάθε πράξεως που προορίζεται να παραγάγει έννομα αποτελέσματα πρέπει να απορρέει από διάταξη του δικαίου της Ένωσης η οποία πρέπει να αναφέρεται ρητώς ως νομική της βάση και η οποία προβλέπει τη μορφή την οποία πρέπει να περιβληθεί η πράξη αυτή (απόφαση της 16ης Ιουνίου 1993, Γαλλία κατά Επιτροπής C-325/91, EU:C:1993:245, σκέψη 26).
- 128 Εν προκειμένω, η σχετική με την ενάγουσα προειδοποίηση W3β καταχωρίστηκε στο ΣΕΠ κατ' εφαρμογήν των διατάξεων της αποφάσεως ΣΕΠ που ρυθμίζει το εν λόγω είδος προειδοποιήσεως και τις συνέπειές της. Καμία, όμως, υφισταμένη νομική βάση δεν εξουσιοδοτεί την Επιτροπή να θεσπίζει τέτοιους κανόνες, που δύνανται να επιφέρουν αρνητικές συνέπειες στη νομική κατάσταση των προσώπων που αφορά αυτό το είδος προειδοποιήσεως (πρβλ. απόφαση της 22ας Απριλίου 2015, Planet κατά Επιτροπής, T-320/09, EU:T:2015:223, σκέψεις 64, 68, 70 και 71).
- 129 Επιπροσθέτως, καθόσον η καταχώριση προειδοποιήσεως W3β στο ΣΕΠ είχε αναμφισβήτητες συνέπειες επί της νομικής καταστάσεως της ενάγουσας, η Επιτροπή αβασίμως υποστηρίζει ότι οι διατάξεις της αποφάσεως ΣΕΠ που ρυθμίζουν αυτό το είδος της προειδοποιήσεως και τις συνέπειές της δεν συνιστούν παρά απλούς εσωτερικούς κανόνες για την εκτέλεση του γενικού προϋπολογισμού της Ένωσης.
- 130 Ομοίως, η Επιτροπή αβασίμως προβάλλει ότι η εν λόγω έλλειψη νομίμου βάσεως της αποφάσεως ΣΕΠ δεν είχε ακόμη τυπικώς διαπιστωθεί κατά τον χρόνο καταχώρισεως της ενάγουσας στο ΣΕΠ. Πράγματι, η έλλειψη τέτοιας διαπιστώσεως ουδόλως εμποδίζει, στο πλαίσιο της υπό κρίση αγωγής, την ενάγουσα να προβάλει τον μη σύννομο χαρακτήρα της εν λόγω αποφάσεως προκειμένου να λάβει αποζημίωση για τη ζημία που εκτιμά ότι υπέστη εκ του γεγονότος της καταχώρισής της στο ΣΕΠ.
- 131 Κατά δεύτερον, η καταχώριση προειδοποιήσεως W3β στο ΣΕΠ ενέχει στην περίπτωση της ενάγουσας προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας.
- 132 Πρέπει να υπομνησθεί ότι ο σεβασμός των δικαιωμάτων άμυνας συνιστά γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης η οποία έχει εφαρμογή όταν η διοίκηση προτίθεται να εκδώσει βλαπτική πράξη εις βάρος ενός προσώπου (απόφαση της 18ης Δεκεμβρίου 2008, C-349/07, Sorropé, C-349/07, EU:C:2008:746, σκέψη 36).
- 133 Βάσει της αρχής αυτής, οι αποδέκτες αποφάσεων που θίγουν αισθητά τα συμφέροντά τους πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να γνωστοποιήσουν λυσιτελώς την άποψή τους σχετικά με τα στοιχεία επί των οποίων η διοίκηση σκοπεύει να στηρίξει την απόφασή της. Η υποχρέωση αυτή ισχύει για τις διοικητικές αρχές των κρατών μελών όταν λαμβάνουν αποφάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης, ακόμη και αν η εφαρμοστέα νομοθεσία δεν προβλέπει ρητώς μια τέτοια διατύπωση (βλ. απόφαση της 18ης Δεκεμβρίου 2008, Sorropé, C-349/07, EU:C:2008:746, σκέψεις 37 και 38 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Το άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχείο α', του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων προβλέπει επίσης ότι κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα σε προηγούμενη ακρόαση πριν ληφθεί ατομικό μέτρο εις βάρος του.
- 134 Ως περαιτέρω πτυχή της αρχής του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας, η υποχρέωση αιτιολογήσεως των βλαπτικών πράξεων έχει, κατά πάγια νομολογία, ως σκοπό, αφενός, να παράσχει στον θιγόμενο ικανές ενδείξεις ως προς το αν η πράξη είναι όντως ορθή ή αν ενδεχομένως βαρύνεται με πλημμέλεια δυνάμενη να αποτελέσει λόγο αμφισβήτησεως του κύρους της ενώπιον του δικαστή της Ένωσης και, αφετέρου, να παράσχει στον εν λόγω δικαστή τη δυνατότητα ελέγχου της νομιμότητας της πράξεως αυτής (αποφάσεις της 2ας Οκτωβρίου 2003, Corus UK κατά Επιτροπής, C-199/99 P, EU:C:2003:531, σκέψη 145, της 28ης Ιουνίου 2005, Dansk Rørindustri κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P έως C-208/02 P και C-213/02 P, EU:C:2005:408, σκέψη 462, και της 29ης Σεπτεμβρίου 2011, Elf Aquitaine κατά Επιτροπής, C-521/09 P, EU:C:2011:620, σκέψη 148). Επομένως, η αιτιολογία πρέπει, κατ' αρχήν, να ανακοινώνεται στον ενδιαφερόμενο ταυτοχρόνως με τη βλαπτική απόφαση και

η έλλειψη αιτιολογίας δεν δύναται να θεραπευθεί επειδή ο ενδιαφερόμενος πληροφορείται την αιτιολογία της απόφασης κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ενώπιον του δικαστή της Ένωσης (απόφαση της 26ης Νοεμβρίου 1981, Michel κατά Κοινοβουλίου, 195/80, EU:C:1981:284, σκέψη 22).

- 135 Κατά πάγια νομολογία, η επιβαλλόμενη από το άρθρο 296 ΣΛΕΕ και από το άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων αιτιολογία πρέπει να είναι προσαρμοσμένη στη φύση της προσβαλλομένης πράξεως και στο πλαίσιο εντός του οποίου αυτή εκδόθηκε. Επομένως, αφενός, μια βλαπτική πράξη είναι επαρκώς αιτιολογημένη εφόσον εκδόθηκε εντός γνωστού στον ενδιαφερόμενο πλαισίου, το οποίο του παρέχει τη δυνατότητα να αντιληφθεί το περιεχόμενο του εις βάρος του ληφθέντος μέτρου. Αφετέρου, ο βαθμός ακρίβειας της αιτιολογίας πράξεως πρέπει να είναι ανάλογος των υλικών δυνατοτήτων και των τεχνικών συνθηκών ή της προθεσμίας εντός της οποίας πρέπει να εκδοθεί (βλ. απόφαση της 14ης Απριλίου 2016, Ben Ali κατά Συμβουλίου, T-200/14, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2016:216, σκέψεις 94 και 95 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 136 Στην προκειμένη περίπτωση, για πρώτη φορά με την επιστολή της 11ης Ιουλίου 2012 η Επιτροπή ενημέρωσε επισήμως την ενάγουσα για την καταχώριση προειδοποίησης W3β στο ΣΕΠ από τον Ιούλιο του 2010. Παρέλειψε, συνεπώς, να προβεί σε ακρόαση της ενάγουσας πριν την καταχωρίσει στο ΣΕΠ ή πριν αρνηθεί να εγκρίνει τη σύναψη της επίμαχης συμβάσεως, που είχε ανατεθεί στην κοινοπραξία της οποίας ηγείτο η ενάγουσα, λόγω της καταχώρισης αυτής.
- 137 Όσον αφορά τους λόγους της καταχωρίσεως, η Επιτροπή περιορίστηκε, στην επιστολή της 11ης Ιουλίου 2012, να υπενθυμίσει τις γενικές και αφηρημένες περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 12, παράγραφος 2, της αποφάσεως ΣΕΠ, στις οποίες η OLAF ζητούσε την ενεργοποίηση της προειδοποίησης W3β στο ΣΕΠ, ήτοι όταν οι έρευνες που διενεργούσε η ίδια οδηγούσαν στην κίνηση δικαστικής διαδικασίας ή όταν η OLAF παρείχε συνδρομή ή παρακολουθούσε την εν λόγω διαδικασία. Κατ' αυτόν τον τρόπο, η Επιτροπή παρέλειψε να γνωστοποιήσει στην ενάγουσα τους λόγους της καταχωρίσεως της προειδοποίησής της W3β στο ΣΕΠ κατά τον χρόνο της καταχωρίσεως και δεν αποσαφήνισε περαιτέρω, στην επιστολή της 11ης Ιουλίου 2012 ή έστω στην ανταλλαγή επιστολών μεταξύ της αντιπροσωπείας και της εθνικής αναθέτουσας αρχής, που γνωστοποιήθηκαν στην ενάγουσα με επιστολή της 26ης Ιουνίου 2015, τους ειδικούς και συγκεκριμένους λόγους για τους οποίους θεωρούσε ότι ήταν εφαρμοστέο στην περίπτωσή της το άρθρο 12, παράγραφος 2, της αποφάσεως ΣΕΠ. Ωστόσο, μια τέτοια αιτιολογία ήταν κατά μείζονα λόγο αναγκαία εν προκειμένω, διότι, όπως προκύπτει από τα στοιχεία της δικογραφίας, καμία δικαστική διαδικασία δεν αφορούσε ατομικώς την ενάγουσα και διότι οι διαδικασίες που σχετίζονταν, στη Γαλλία και στο Βέλγιο, με τα πρόσωπα με τα οποία ήταν συνδεδεμένη, ήτοι με τον L. και την ECO3, βρισκόνταν μόνο στο στάδιο της ανακρίσεως και όχι στο στάδιο της κυρίως δίκης, δηλαδή στο μόνο διαδικαστικό στάδιο το οποίο, στο γαλλικό και βελγικό ανακριτικό σύστημα, περατώνεται με απόφαση η οποία έχει ισχύ δεδικασμένου. Εξάλλου, όπως προκύπτει από τα υπομνήματα των διαδίκων και το σχέδιο συστάσεως του Διαμεσολαβητή της 16ης Δεκεμβρίου 2012 στην υπόθεση OI/3/2008/FOR (βλ. σκέψη 46 ανωτέρω), το ακριβές περιεχόμενο του άρθρου 12 της αποφάσεως ΣΕΠ ήταν ασαφές. Ειδικότερα, δεν ήταν προφανές, λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 12, παράγραφος 2, της εν λόγω αποφάσεως, ότι οι προειδοποιήσεις W3β μπορούσαν να εφαρμοσθούν, στο πλαίσιο ανακριτικού συστήματος, ήδη από το στάδιο της ανακρίσεως.
- 138 Σύμφωνα με τη νομολογία που παρατέθηκε στη σκέψη 134 ανωτέρω, αυτή η έλλειψη αιτιολογίας δεν δύναται να θεραπευθεί με τις εξηγήσεις που παρέσχε η Επιτροπή, στα υπομνήματά της στην υπό κρίση υπόθεση. Εν πάση περιπτώσει, επισημαίνεται ότι οι συγκεκριμένοι λόγοι που αιτιολογούν την καταχώριση προειδοποίησης W3β στο ΣΕΠ σχετικά με την ενάγουσα παραμένουν, στο στάδιο αυτό, ασαφείς, δεδομένου ότι η Επιτροπή ουδέποτε παρέσχε έγγραφα που πιστοποιούν τα αιτήματα ενεργοποιήσεως προειδοποίησης στο ΣΕΠ, τα οποία φέρεται να της απηύθυνε η OLAF σχετικά με την ενάγουσα ή τα συνδεδεμένα με αυτήν πρόσωπα, ήτοι τον L. και την ECO3.

- 139 Στο μέτρο που η Επιτροπή υποστηρίζει, για πρώτη φορά κατά το στάδιο υποβολής του υπομνήματος αντικρούσεως, ότι μπορούσε, εν προκειμένω, να παρεκκλίνει από την αρχή του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας, όσον αφορά την ενάγουσα, προκειμένου να διαφυλάξει την εμπιστευτικότητα στις διαδικασίες έρευνας και στις δικαστικές διαδικασίες που κινήθηκαν από την OLAF και τις γαλλικές και βελγικές αρχές όσον αφορά τον L. και την ECO3, αρκεί η διαπίστωση ότι, στο βαθμό που η καταχώριση της σχετικής με την ενάγουσα προειδοποίησης W3β στο ΣΕΠ μπορούσε να επηρεάσει δυσμενώς τη νομική της κατάσταση, τα δικαιώματα άμυνάς της έπρεπε να τηρηθούν, με την επιφύλαξη ορισμένων ρυθμίσεων που θα μπορούσαν να είναι αναγκαίες, προκειμένου τα προαναφερθέντα δικαιώματα να συγκερασθούν με εκείνα των τρίτων. Εντούτοις, η Επιτροπή ούτε υποστήριξε ούτε, κατά μείζονα λόγο, απέδειξε ότι επιδίωξε εν προκειμένω να προβεί σε έναν τέτοιο συγκερασμό. Ειδικότερα, η Επιτροπή ουδεμία επεξήγηση παρέσχε σχετικά με το γεγονός ότι η εν λόγω εμπιστευτικότητα έπρεπε ακόμη να διατηρηθεί τον Νοέμβριο του 2011, όταν αρνήθηκε να εγκρίνει τη σύναψη της επίμαχης συμβάσεως, για τον λόγο ότι για την ενάγουσα είχε καταχωρισθεί προειδοποίηση W3β στο ΣΕΠ.
- 140 Κατά τρίτον, η καταχώριση της προειδοποίησης W3β για την ενάγουσα στο ΣΕΠ παραβιάζει την αρχή του τεκμηρίου αθωότητας, που κατοχυρώνεται στο άρθρο 48, παράγραφος 1, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, το οποίο σκοπό έχει να εξασφαλίσει ότι ουδείς θεωρείται ή αντιμετωπίζεται ως ένοχος αξιόποινης πράξεως πριν η ενοχή του διαπιστωθεί από δικαστήριο. Η εν λόγω αρχή συνεπάγεται επίσης ότι, αν η Επιτροπή εκτιμούσε ότι ήταν αναγκαία η λήψη προληπτικών μέτρων σε πρώιμο στάδιο, τότε ήταν απαραίτητη μια νομική βάση η οποία να επιτρέπει τη δημιουργία τέτοιου συστήματος προειδοποίησης και τη λήψη των σχετικών μέτρων, δηλαδή συστήματος που να σέβεται τα δικαιώματα άμυνας και να τηρεί την αρχή της αναλογικότητας, καθώς και την αρχή της ασφάλειας δικαίου, η οποία επιτάσσει οι κανόνες δικαίου να είναι σαφείς και ακριβείς, τα δε αποτελέσματά τους να μπορούν να προβλεφθούν, ιδίως όταν οι κανόνες αυτοί ενδέχεται να έχουν δυσμενείς συνέπειες για τους ιδιώτες (πρβλ. απόφαση της 22ας Απριλίου 2015, Planet κατά Επιτροπής, T-320/09, EU:T:2015:223, σκέψεις 66 και 67). Όπως, όμως, προκύπτει από τη σκέψη 128 ανωτέρω, μια τέτοια βάση δεν υφίστατο εν προκειμένω.
- 141 Για την καταχώριση της προειδοποίησης W3β σχετικά με την ενάγουσα στο ΣΕΠ, η Επιτροπή βασίστηκε, σύμφωνα με το γράμμα του άρθρου 9, στοιχείο 3, και του άρθρου 12, παράγραφος 2, της αποφάσεως ΣΕΠ και όπως προκύπτει από το διαβιβαστικό σημείωμα που είχε επισυναφθεί στην επιστολή της αντιπροσωπείας της 9ης Νοεμβρίου 2011, στο γεγονός ότι είχε κινήσει δικαστική διαδικασία για σοβαρά διοικητικά λάθη ή απάτη εναντίον της ενάγουσας. Όπως, όμως, διαπιστώθηκε στις σκέψεις 128 και 137 ανωτέρω, καμία υφισταμένη νομική βάση δεν εξουσιοδοτούσε την Επιτροπή να θεσπίζει κανόνες που ρυθμίζουν αυτό το είδος της προειδοποίησης W3β και τις συνέπειές της. Περαιτέρω, κατά τον χρόνο της καταχωρίσεως της προειδοποίησης W3β για την ενάγουσα στο ΣΕΠ, καμία έρευνα ή δικαστική διαδικασία δεν αφορούσαν άμεσα την ενάγουσα και οι δικαστικές διαδικασίες που σχετίζονταν με πρόσωπα συνδεδεμένα με αυτήν βρίσκονταν μόνο στο στάδιο της ανακρίσεως. Καθόσον η εν λόγω καταχώριση είχε αρνητικές συνέπειες για την ενάγουσα, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι αντιμετωπίστηκε ως ένοχη για απάτη ή σοβαρά διοικητικά λάθη, χωρίς να έχει διαπιστωθεί δικαστικώς η ενοχή της, άμεση ή έμμεση, για εκείνες τις συμπεριφορές.
- 142 Ως προς το ζήτημα αν οι κανόνες δικαίου τους οποίους με αυτόν τον τρόπο παρέβη η Επιτροπή απονέμουν δικαιώματα σε ιδιώτες, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι, προκειμένου να εξασφαλιστεί η πρακτική αποτελεσματικότητα της εν λόγω προϋποθέσεως, επιβάλλεται η παρεχόμενη από τον επίμαχο κανόνα προστασία να ενεργεί υπέρ του προσώπου που τον επικαλείται και, επομένως, το πρόσωπο αυτό πρέπει να συγκαταλέγεται μεταξύ εκείνων στα οποία ο εν λόγω κανόνας απονέμει δικαιώματα. Πράγματι, δεν γεννά αξίωση προς αποζημίωση ένας κανόνας που δεν προστατεύει τον ιδιώτη από την παρανομία την οποία επικαλείται, αλλά προστατεύει άλλον ιδιώτη (απόφαση της 12ης Σεπτεμβρίου 2007, Νικολάου κατά Επιτροπής, T-259/03, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2007:254, σκέψη 44).

- 143 Έχει κριθεί ότι η αρχή του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας αποτελεί σαφώς κανόνα δικαίου απονέμοντα δικαιώματα σε ιδιώτες (απόφαση της 11ης Ιουλίου 2007, Sison κατά Συμβουλίου, T-47/03, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2007:207, σκέψη 239), όπως επίσης και η αρχή του τεκμηρίου αθωότητας (απόφαση της 8ης Ιουλίου 2008, Franchet και Byk κατά της Επιτροπής, T-48/05, EU:T:2008:257, σκέψη 218). Η ενάγουσα, της οποίας η νομική κατάσταση επηρεάστηκε από την προειδοποίηση W3β στο ΣΕΠ, πρέπει να τύχει, όσον αφορά την εν λόγω προειδοποίηση, της προστασίας που εξασφαλίζουν οι αρχές του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας και του τεκμηρίου αθωότητας.
- 144 Όσον αφορά την έλλειψη νομίμου βάσεως της προειδοποίησης, έχει κριθεί ότι, μολοντί η μη τήρηση του συστήματος κατανομής των αρμοδιοτήτων μεταξύ των διαφόρων θεσμικών οργάνων της Ένωσης, το οποίο σκοπεί στη διασφάλιση της προβλεπόμενης από τη Συνθήκη ισορροπίας μεταξύ των οργάνων και όχι στην προστασία των ιδιωτών, δεν αρκεί αφ' εαυτής για τη στοιχειοθέτηση της εξωσυμβατικής ευθύνης της Ένωσης έναντι των οικείων ιδιωτών, εντούτοις τα πράγματα θα είχαν άλλως εφόσον είχε ληφθεί ένα μέτρο της Ένωσης κατά παράβαση όχι μόνον της κατανομής των αρμοδιοτήτων μεταξύ των θεσμικών οργάνων, αλλά επίσης και των ουσιαστικών διατάξεων ενός κανόνα δικαίου που απονέμει δικαιώματα στους ιδιώτες (πρβλ. απόφαση της 19ης Απριλίου 2012, Artogodan κατά Επιτροπής, C-221/10 P, EU:C:2012:216, σκέψη 81 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Όμως, εν προκειμένω, διαπιστώθηκε στις σκέψεις 131 και 140 ανωτέρω ότι η καταχώριση της προειδοποίησης W3β για την ενάγουσα στο ΣΕΠ παραβίαζε τις αρχές του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας και του τεκμηρίου αθωότητας, ήτοι αρχές που απένειμαν δικαιώματα στην ενάγουσα.
- 145 Επί του ζητήματος εάν η διαπιστωθείσα παράβαση των κανόνων του δικαίου της Ένωσης δύναται να θεωρηθεί κατάφωρη, το Δικαστήριο είχε ήδη την ευκαιρία να διευκρινίσει ότι η εν λόγω προϋπόθεση δύναται να θεωρηθεί ότι πληρούται όταν το οικείο θεσμικό όργανο υπερέβη κατά τρόπο πρόδηλο και σοβαρό τα όρια της διακριτικής του ευχέρειας, τα δε στοιχεία που πρέπει να λαμβάνονται συναφώς υπόψη είναι, μεταξύ άλλων, ο βαθμός σαφήνειας και ακρίβειας του παραβιασθέντος κανόνα καθώς και το εύρος του περιθωρίου εκτιμήσεως που αφήνει ο παραβιασθείς κανόνας στις αρχές της Ένωσης (βλ. απόφαση της 30ής Μαΐου 2017, Safa Nicu Serapan κατά Συμβουλίου, C-45/15 P, EU:C:2017:402, σκέψη 30 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 146 Κατά τη νομολογία, όταν η αρχή της Ένωσης δεν διαθέτει παρά αισθητά μειωμένο ή και ανύπαρκτο περιθώριο εκτιμήσεως, η απλή παραβίαση του δικαίου της Ένωσης μπορεί να αρκεί προς απόδειξη της υπάρξεως κατάφωρης παραβιάσεως (βλ. αποφάσεις της 14ης Δεκεμβρίου 2005, FIAMM και FIAMM Technologies κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, T-69/00, EU:T:2005:449, σκέψεις 88 και 89 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 11ης Ιουλίου 2007, Sison κατά Συμβουλίου, T-47/03, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2007:207, σκέψη 235 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 147 Από τη νομολογία προκύπτει, τέλος, ότι παραβίαση του δικαίου της Ένωσης είναι, εν πάση περιπτώσει, κατάφωρη όταν συνεχίζεται παρά την έκδοση δικαστικής αποφάσεως διαπιστώνουσας την προσαπτόμενη παράβαση ή προδικαστικής αποφάσεως ή παρά την ύπαρξη παγιωμένης σχετικής νομολογίας του δικαστή της Ένωσης, εκ των οποίων προκύπτει ότι η επίμαχη συμπεριφορά στοιχειοθετεί παράβαση (βλ. απόφαση της 30ής Μαΐου 2017, Safa Nicu Serapan κατά Συμβουλίου, C-45/15 P, EU:C:2017:402, σκέψη 31 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 148 Εν προκειμένω, δεδομένου ότι η αντιπροσωπεία αρνήθηκε να εγκρίνει τη σύναψη της επίμαχης συμβάσεως που είχε ανατεθεί στην κοινοπραξία της οποίας ηγείτο η ενάγουσα, με την αιτιολογία και μόνον ότι η Επιτροπή είχε καταχωρίσει προειδοποίηση W3β στο ΣΕΠ που την αφορούσε, η Επιτροπή δεν μπορεί βασίμως να υποστηρίξει ότι η εν λόγω καταχώριση δεν ήταν δυνατόν να παραγάγει αποτελέσματα εκτός του θεσμικού οργάνου ή να επηρεάσει αρνητικά τη νομική κατάσταση της ενάγουσας.

- 149 Όμως, τον Ιούλιο του 2010, βάσει πάγιας νομολογίας καθώς και σύμφωνα με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ την 1η Δεκεμβρίου 2009, η Επιτροπή ήταν σε θέση να αντιληφθεί ότι, σε περίπτωση που η νομική κατάσταση της ενάγουσας ήταν δυνατό να επηρεαστεί αρνητικά από την καταχώρισή της προειδοποιήσεως της W3β στο ΣΕΠ, έπρεπε να τηρηθούν το δικαίωμά της η εν λόγω προειδοποίηση να στηρίζεται σε νόμιμη νομική βάση, καθώς και τα δικαιώματα άμυνας και η αρχή του τεκμηρίου αθωότητας.
- 150 Η τήρηση αυτών των δικαιωμάτων, στην προκειμένη περίπτωση, δεν εμφάνιζε ιδιαίτερες δυσκολίες και η Επιτροπή δεν διέθετε κανένα περιθώριο εκτιμήσεως στο πλαίσιο αυτό. Ειδικότερα, το γεγονός ότι η Επιτροπή όφειλε να μεριμνά για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων και της φήμης της Ένωσης δεν μπορούσε να δικαιολογήσει την προσβολή των δικαιωμάτων της ενάγουσας.
- 151 Εξάλλου, παρά τις πολυάριθμες επιστολές και πρωτοβουλίες της ενάγουσας για την τήρηση των δικαιωμάτων της, η Επιτροπή δεν αντέδρασε, ούτε για να τροποποιήσει την απόφαση ΣΕΠ ούτε για να ανακαλέσει την καταχώριση της ενάγουσας ή των συνδεόμενων με αυτήν προσώπων στο ΣΕΠ, προτού οι πράξεις ή η συμπεριφορά της τεθούν ευθέως υπό αμφισβήτηση από τον Διαμεσολαβητή.
- 152 Τέλος, η Επιτροπή δεν ενήργησε ούτε με διαφάνεια ούτε με συνοχή. Κατά πρώτον, ουδέποτε παρέσχε στην ενάγουσα ή στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας έγγραφα που πιστοποιούν τα αιτήματα ενεργοποιήσεως προειδοποιήσεως στο ΣΕΠ, τα οποία της απηύθυνε η OLAF σχετικά με την ενάγουσα ή σχετικά με τον L. και την ECO3 (βλ. σκέψη 138 ανωτέρω). Κατά δεύτερον, με επιστολή της 9ης Νοεμβρίου 2011, η αντιπροσωπεία ανέφερε στην εθνική αναθέτουσα αρχή ότι αποφάσισε να θέσει τέλος στη διαδικασία αναθέσεως της επίμαχης συμβάσεως χωρίς να προβεί σε ανάθεση, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 17, παράγραφος 2, στοιχείο γ', της αποφάσεως ΣΕΠ, η οποία ήταν εφαρμοστέα στους διατάκτες και στους κύριους διατάκτες της Επιτροπής, διευκρινίζοντας δε, στην απάντησή της στα μέτρα οργανώσεως της διαδικασίας που κοινοποιήθηκαν στις 15 Ιουνίου 2017 και στις 23 Μαρτίου 2018, ότι η πράξη που προκάλεσε τη ζημία της ενάγουσας προερχόταν από την εθνική αναθέτουσα αρχή, η οποία ήταν αποκλειστικά αρμόδια για να λάβει την απόφαση περί ακυρώσεως της διαδικασίας αναθέσεως της επίμαχης συμβάσεως, σύμφωνα με το σημείο 2.4.13 του PRAG και το σημείο 15 των οδηγιών προς τους προσφέροντες για την εν λόγω σύμβαση. Κατά τρίτον, μετά τις παρεμβάσεις του Διαμεσολαβητή, η Επιτροπή ανακάλεσε, τον Φεβρουάριο του 2015, την καταχώριση της ενάγουσας και του L. στο ΣΕΠ (βλ. σκέψη 64 ανωτέρω), εξακολουθώντας συγχρόνως να υποστηρίζει, με τα υπομνήματά της ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, ότι οι δικαστικές ενέργειες που δικαιολογούσαν τις εν λόγω καταχωρίσεις συνεχίζονταν στο Βέλγιο, όπου εκκρεμούσαν οι διώξεις κατά του L. Κατά τέταρτον, ενόσω υπήρχε ακόμη καταχωρισμένη προειδοποίηση W3β για την ενάγουσα στο ΣΕΠ και, για τον λόγο αυτόν, η Επιτροπή αρνήθηκε να εγκρίνει τη σύναψη της επίμαχης συμβάσεως, η ίδια συνήψε με την ενάγουσα στις 15 Δεκεμβρίου 2010 σύμβαση αξίας 1 338 225 ευρώ, με τόπο εκτέλεσης στην Αλβανία, χρηματοδοτούμενη στο πλαίσιο του ΜΠΒ από πόρους της Ένωσης, και δεν απέδειξε, με τις απαντήσεις της στα μέτρα οργανώσεως της διαδικασίας που κοινοποιήθηκαν στις 23 Μαρτίου 2018 και έως την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι διασφάλισε, στο πλαίσιο αυτό, τη λήψη αυστηρότερων μέτρων παρακολούθησης, κατά την έννοια του άρθρου 17, παράγραφος 2, στοιχείο α', της αποφάσεως ΣΕΠ.
- 153 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθεισών εκτιμήσεων και χωρίς να είναι αναγκαίο να εξετασθούν οι λοιπές προβαλλόμενες από την ενάγουσα παρανομίες, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, με την ενεργοποίηση της προειδοποιήσεως W3β στο ΣΕΠ και με την άρνηση, λόγω της καταχωρίσεως αυτής, εγκρίσεως της συνάψεως της επίμαχης συμβάσεως, η Επιτροπή, ενεργώντας η ίδια ή μέσω της αντιπροσωπείας, διέπραξε κατάφωρη παράβαση κανόνα δικαίου, ικανή να στοιχειοθετήσει την ευθύνη της Ένωσης.

Επί της υπάρξεως ζημίας και της αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της εν λόγω ζημίας και της διαπραχθείσας από την Επιτροπή παρανομίας

154 Η ενάγουσα υποστηρίζει ότι υπέστη, λόγω της διαπραχθείσας από την Επιτροπή παρανομίας, διπλή ζημία αποτιμώμενη στο συνολικό ποσό των 496 000 ευρώ, η οποία αντιστοιχεί σε ποσό ύψους 166 000 ευρώ για την περιουσιακή ζημία που απορρέει από την απώλεια της επίμαχης συμβάσεως και σε ποσό ύψους 330 000 ευρώ για την περιουσιακή ζημία και ηθική βλάβη που απορρέουν από την απώλεια της ευκαιρίας αναθέσεως άλλων δημοσίων συμβάσεων

– Επί της ζημίας η οποία απορρέει από την απώλεια της επίμαχης συμβάσεως και της αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της εν λόγω ζημίας και της διαπραχθείσας από την Επιτροπή παρανομίας

155 Η ενάγουσα υποστηρίζει ότι υπέστη περιουσιακή ζημία που αντιστοιχεί στην απώλεια των κερδών τα οποία θα είχε αποκομίσει εκτελώντας την επίμαχη σύμβαση. Αποτιμά τα εν λόγω διαφυγόντα κέρδη στο ποσό των 166 000 ευρώ, παραπέμποντας στον πίνακα εκτιμήσεως της ζημίας λόγω απώλειας της επίμαχης συμβάσεως. Υποστηρίζει ότι το εν λόγω ποσό ισοδυναμεί με το μέγιστο περιθώριο κέρδους που θα είχε επιτευχθεί στην περίπτωση ολοκληρωμένης και πλήρους εκτελέσεως της συμβάσεως και αντιστοιχεί, όσον αφορά ποσό 78 000 ευρώ περίπου, στην προμήθεια διαχείρισεως που θα είχε λάβει ως επικεφαλής της κοινοπραξίας, ήτοι το 10 % του συνολικού ποσού των αμοιβών των εμπειρογνομόνων που προβλέπονταν στην οικονομική προσφορά της κοινοπραξίας, και όσον αφορά ποσό 88 000 ευρώ περίπου, στο μερίδιο του 45 % επί του καθαρού περιθωρίου κέρδους το οποίο θα έπρεπε να της αποδοθεί, το δε προαναφερθέν περιθώριο αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ του αναμενόμενου μεικτού περιθωρίου κέρδους αφενός, ήτοι 315 455 ευρώ, και των λειτουργικών δαπανών καθώς και της προμήθειας διαχείρισεως αφετέρου, ήτοι 41 500 ευρώ και 78 305 ευρώ αντιστοίχως. Το ακαθάριστο περιθώριο κέρδους αντιστοιχούσε σε ποσοστό, που κυμαινόταν μεταξύ 22 και 37 % των αμοιβών των εμπειρογνομόνων που προβλέπονταν στην οικονομική προσφορά της κοινοπραξίας. Περαιτέρω, η σύναψη της επίμαχης συμβάσεως θα μπορούσε να είχε καταλήξει στην σύναψη πρόσθετων πράξεων, τις οποίες απώλεσε, γεγονός το οποίο συνιστά διαφυγόν κέρδος.

156 Με το υπόμνημα απαντήσεως, η ενάγουσα υποστηρίζει ότι η μέγιστη εκτίμηση που λειτουργεί ως βάση για τον καθορισμό του διαφυγόντος κέρδους της στο πλαίσιο της επίμαχης συμβάσεως είναι αξιόπιστη, επειδή η καλή εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων συνεπάγεται πάντοτε την αξιοποίηση του συνόλου ή σχεδόν του συνόλου των μέσων που περιλαμβάνονται στην οικονομική προσφορά του αναδόχου, όπως καταδεικνύεται από τα αποσπάσματα των τελικών εκθέσεων ελέγχου σχετικά με τα τρία έργα, τα οποία της είχαν ανατεθεί, στην Αλβανία, στο Μαυροβούνιο και στο Τσαντ. Σχετικά με τον πίνακα εκτιμήσεως της ζημίας λόγω απώλειας της επίμαχης συμβάσεως, η ενάγουσα παραδέχεται ένα εκ παραδρομής σφάλμα σχετικά με τον υπολογισμό του ποσού του διαφυγόντος κέρδους, το οποίο θα ανερχόταν στην πραγματικότητα στο ποσό των 130 348 ευρώ. Υποστηρίζει ότι η προμήθεια διαχείρισεως στον πίνακα εκτιμήσεως της ζημίας λόγω απώλειας της επίμαχης συμβάσεως αντιστοιχεί στην απόδοση των δαπανών στις οποίες θα υποβαλλόταν για τη διαχείριση του έργου, ως επικεφαλής της κοινοπραξίας, και ισοδυναμεί με το ποσό που θα δαπανούσε, κατά μέσο όρο, προς έναν διαχειριστή έργου για χρονικό διάστημα 18 μηνών, ο οποίος θα ήταν απαραίτητος για την ορθή εκτέλεση του έργου. Η χρήση του αρκτικόλεξου «TBC», που αντιστοιχεί στα αγγλικά στην έκφραση «to be confirmed» (προς επιβεβαίωση) και περιλαμβάνεται στον εν λόγω πίνακα σχετικά με την προμήθεια διαχείρισεως και το μερίδιο του καθαρού περιθωρίου κέρδους, οφείλεται στο ότι η σύμβαση μεταξύ των μελών της κοινοπραξίας επρόκειτο να καταρτισθεί μόνο μετά τη σύναψη της συμβάσεως με την εθνική αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με την πρακτική της αγοράς.

157 Η ενάγουσα υποστηρίζει ότι η απώλεια των εσόδων που επικαλείται σχετικά με την επίμαχη σύμβαση συνιστά άμεση συνέπεια της διαπραχθείσας από την Επιτροπή παρανομίας, καθόσον η επίμαχη σύμβαση είχε ανατεθεί στην κοινοπραξία της οποίας ηγείτο, όπως προκύπτει από την επιστολή της εθνικής αναθέτουσας αρχής της 13ης Σεπτεμβρίου 2011, και ακυρώθηκε, όπως προκύπτει από την

επιστολή της εθνικής αναθέτουσας αρχής της 6ης Δεκεμβρίου 2011, για τον μόνο λόγο της αρνήσεως της αντιπροσωπείας να εγκρίνει τη σύναψη της επίμαχης συμβάσεως, με την αιτιολογία ότι υπήρχε καταχώριση προειδοποιήσεως W3β στο ΣΕΠ για την ενάγουσα.

- 158 Η Επιτροπή υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι η ενάγουσα δεν προσκόμισε, ως υποχρεούνταν, αποδεικτικά στοιχεία για την προβαλλόμενη ζημία και για την αιτιώδη συνάφεια μεταξύ της εν λόγω ζημίας και της διαπραχθείσας παρανομίας.
- 159 Επιβάλλεται, συναφώς, η υπόμνηση, όσον αφορά την προϋπόθεση περί αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της προβαλλόμενης συμπεριφοράς και της ζημίας, ότι η εν λόγω ζημία πρέπει να προκύπτει κατά τρόπο αρκούντως άμεσο από την προσαπτόμενη συμπεριφορά, δηλαδή η συμπεριφορά αυτή πρέπει να είναι η γενεσιουργός αιτία της ζημίας, ενώ αντιθέτως δεν υφίσταται υποχρέωση αποκατάστασης κάθε βλαπτικής συνέπειας, ακόμη και απομακρυσμένης, της παράνομης καταστάσεως (βλ. απόφαση της 10ης Μαΐου 2006, Galileo International Technology κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-279/03, EU:T:2006:121, σκέψη 130 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία· πρβλ., επίσης, απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 1979, Dumortier κ.λπ. κατά Συμβουλίου, 64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 και 45/79, EU:C:1979:223, σκέψη 21). Ο ενάγων είναι αυτός που φέρει το βάρος αποδείξεως της ύπαρξης αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της προσαπτόμενης συμπεριφοράς και της προβαλλόμενης ζημίας (βλ. απόφαση της 30ής Σεπτεμβρίου 1998, Coldiretti κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, T-149/96, EU:T:1998:228, σκέψη 101 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 160 Στην προκειμένη περίπτωση, μολοντί η επίμαχη σύμβαση ουδέποτε υπογράφηκε από την εθνική αναθέτουσα αρχή και μολοντί η τελευταία μπορούσε, μέχρι την εν λόγω υπογραφή, να αποφασίσει να ακυρώσει τη διαδικασία αναθέσεως της συμβάσεως, σύμφωνα με το σημείο 2.4.13 του PRAG και το σημείο 15 των οδηγιών προς τους προσφέροντες για την εν λόγω σύμβαση, εντούτοις γεγονός παραμένει ότι, με την επιστολή της 3ης Νοεμβρίου 2011, σαφώς και ειδικώς εκδήλωσε τη βούλησή της να προβεί ταχέως στη σύναψη της επίμαχης συμβάσεως με την κοινοπραξία της οποίας ηγείτο η ενάγουσα, στην οποία είχε ανατεθεί η σύμβαση, η μόνη δε προϋπόθεση για την ολοκλήρωση της διαδικασίας υπογραφής της εν λόγω συμβάσεως παρέμενε η έγκριση του φακέλου της συμβάσεως από την Επιτροπή.
- 161 Όπως τονίστηκε ήδη με τη σκέψη 88 ανωτέρω, από τη δικογραφία και από την ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου συζήτηση προκύπτει ότι, με επιστολή της 9ης Νοεμβρίου 2011, η αντιπροσωπεία αξιοποίησε την εξουσία που της είχε ανατεθεί, με το άρθρο 1 της αποφάσεως C(2009) 7692 τελικό, σε συνδυασμό με το παράρτημα II της ίδιας αποφάσεως, και το σημείο 2.2. του PRAG, ώστε να αρνηθεί τη δυνατότητα συνάψεως της επίμαχης συμβάσεως με την κοινοπραξία της οποίας ηγείτο η ενάγουσα, με την αιτιολογία ότι για την τελευταία υπήρχε καταχώριση προειδοποιήσεως W3β στο ΣΕΠ, συνεπεία του οποίου η εθνική αναθέτουσα αρχή δεν είχε άλλη επιλογή, αφής στιγμής η μοναδική τεχνικώς αποδεκτή προσφορά είχε υποβληθεί από την κοινοπραξία, παρά να ακυρώσει τη διαδικασία αναθέσεως της επίμαχης συμβάσεως.
- 162 Υπό τις συνθήκες αυτές, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η καταχώριση της σχετικής με την ενάγουσα προειδοποιήσεως W3β στο ΣΕΠ υπήρξε η γενεσιουργός αιτία για την άρνηση της αντιπροσωπείας να εγκρίνει τη σύναψη της επίμαχης συμβάσεως, η οποία είχε ανατεθεί στην κοινοπραξία της οποίας ηγείτο η ενάγουσα, άρνηση η οποία καθ' εαυτή υπήρξε η γενεσιουργός αιτία για την ακύρωση της διαδικασίας αναθέσεως της ίδιας συμβάσεως από την εθνική αναθέτουσα αρχή. Επομένως, υπό τις περιστάσεις της υπό κρίση υποθέσεως, η απώλεια των κερδών τα οποία θα είχε αποκομίσει η ενάγουσα εκτελώντας την επίμαχη σύμβαση απορρέει κατά τρόπο αρκούντως άμεσο από την προσαπτόμενη συμπεριφορά, και συνεπώς είναι δυνατόν να διαπιστωθεί η ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της εν λόγω συμπεριφοράς και της προβαλλόμενης ζημίας.
- 163 Εξάλλου, πρέπει να υπομνησθεί ότι όσον αφορά την προϋπόθεση του υποστατού της ζημίας, κατά τη νομολογία (πρβλ. αποφάσεις της 27ης Ιανουαρίου 1982, De Franceschi κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, 51/81, EU:C:1982:20, σκέψη 9, της 13ης Νοεμβρίου 1984, Birra Wührer κ.λπ. κατά

Συμβουλίου και Επιτροπής, 256/80, 257/80, 265/80, 267/80, 5/81, 51/81 και 282/82, EU:C:1984:341, σκέψη 9, και της 16ης Ιανουαρίου 1996, Candiotte κατά Συμβουλίου, T-108/94, EU:T:1996:5, σκέψη 54), η εξωσυμβατική ευθύνη της Ένωσης στοιχειοθετείται μόνον εφόσον ο προσφεύγων έχει όντως υποστεί πραγματική και βεβαία ζημία. Ο προσφεύγων είναι αυτός που φέρει το βάρος να αποδείξει ότι πληρούται η προϋπόθεση αυτή (βλ. απόφαση της 9ης Νοεμβρίου 2006, Agraz κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-243/05 P, EU:C:2006:708, σκέψη 27 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία) και, ειδικότερα, να προσκομίσει πειστικά αποδεικτικά στοιχεία τόσο ως προς την ύπαρξη όσο και ως προς την έκταση της ζημίας (βλ. απόφαση της 16ης Σεπτεμβρίου 1997, Blackspur DIY κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, C-362/95 P, EU:C:1997:401, σκέψη 31 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

- 164 Ειδικότερα, κάθε αίτημα αποκατάστασης ζημίας, είτε πρόκειται για περιουσιακή ζημία είτε για ηθική βλάβη, είτε ζητείται με αυτό συμβολική απλώς αποζημίωση είτε ζητείται αποζημίωση σημαντικού ύψους, πρέπει να εξειδικεύει τη φύση της προβαλλόμενης ζημίας σε σχέση με την προσαπτόμενη συμπεριφορά και να προσδιορίζει, έστω κατά προσέγγιση, το σύνολο της ζημίας (βλ. απόφαση της 26ης Φεβρουαρίου 2015, Sabbagh κατά Συμβουλίου, T-652/11, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2015:112, σκέψη 65 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 165 Εν προκειμένω, επισημαίνεται ότι η ενάγουσα δεν εκτίμησε, έστω κατά προσέγγιση, τη ζημία που αντιστοιχεί, κατ' ουσίαν, στην απώλεια ευκαιρίας συνάψεως πρόσθετων συμφωνιών στην επίμαχη σύμβαση. Ως εκ τούτου, το αίτημά της να αποζημιωθεί για αυτήν τη μορφή ζημίας δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη από το Γενικό Δικαστήριο, σύμφωνα με την παρατιθέμενη στη σκέψη 163 ανωτέρω νομολογία.
- 166 Όσον αφορά τα κέρδη τα οποία η ενάγουσα θα είχε αποκομίσει, στο πλαίσιο της επίμαχης συμβάσεως, επισημαίνεται ότι η κοινοπραξία της οποίας ηγείτο δεν διέθετε άνευ όρων δικαίωμα να εισπράξει τα εγγεγραμμένα στον προϋπολογισμό της συμβάσεως ποσά συνολικού ύψους 893 050 ευρώ, λαμβανομένης υπόψη της οικονομικής προσφοράς της κοινοπραξίας. Πράγματι, το δικαίωμα εισπράξεως των ποσών εξαρτιόταν από την ολοκληρωμένη και πλήρη εκτέλεση από την κοινοπραξία της επίμαχης συμβάσεως, καθώς και την αξιοποίηση του συνόλου των μέσων που περιλαμβάνονταν στην προσφορά της κοινοπραξίας. Όμως, η τήρηση των εν λόγω προϋποθέσεων συνδεόταν με αστάθμητους παράγοντες και, επομένως, η ενάγουσα μπορεί να επικαλεστεί στο πλαίσιο της υπό κρίση αγωγής μόνον απώλεια ευκαιρίας να αποκομίσει τα κέρδη που θα μπορούσε να είχε λάβει, αν η κοινοπραξία είχε εκτελέσει πλήρως και ολοσχερώς την επίμαχη σύμβαση, με το σύνολο των μέσων που περιλαμβάνονταν στην προσφορά της.
- 167 Στην προκειμένη περίπτωση, καίτοι η ενάγουσα, επικεφαλής του έργου, αναφέρει ότι δεν είχε προηγούμενη εμπειρία στον τομέα της απασχόλησης, εντούτοις κατάφερε να αποδείξει στην εθνική αναθέτουσα αρχή ότι η κοινοπραξία της οποίας ηγείτο διέθετε την απαραίτητη χρηματοδοτική, οικονομική, τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την εκτέλεση της επίμαχης συμβάσεως, ιδίως επειδή οι κύριοι εμπειρογνώμονες που είχε επιλέξει διέθεταν επαρκή κατάρτιση και εμπειρία στον τομέα που καλύπτεται από τη σύμβαση. Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι υπήρχαν πολλές πιθανότητες για την ομαλή ολοκλήρωση της επίμαχης συμβάσεως εκ μέρους της κοινοπραξίας, με την υποστήριξη των προαναφερθέντων εμπειρογνομώνων.
- 168 Όσον αφορά την προμήθεια διαχείρισεως την οποία θα ελάμβανε η ενάγουσα ως επικεφαλής, όπως υποστηρίζει η Επιτροπή και όπως αναγνωρίζει και η ενάγουσα, αυτή αντιστοιχεί στην απόδοση των δαπανών στις οποίες θα έπρεπε να υποβληθεί, ως επικεφαλής του έργου, και εξ' αυτού σχετίζεται με «τη διάρκεια του έργου και [με] τον φόρτο της σχετικής εργασίας [της, ήτοι την] υποστήριξη των εμπειρογνομώνων, [τις] επιτόπιες επισκέψεις, [τη] διόρθωση των εκθέσεων, [τις] επαληθεύσεις των φύλλων παρουσίας, [την] προετοιμασία των τιμολογίων, [τη] διοίκηση της ομάδος, [την] επίλυση προβλημάτων, [την] υποβοήθηση των εμπειρογνομώνων, κ.λπ.». Επομένως, η εν λόγω προμήθεια δεν αντιστοιχεί σε διαφυγόντα κέρδη, αλλά σε δαπάνες, ουσιαστικά για το προσωπικό, στις οποίες η ενάγουσα θα έπρεπε να υποβληθεί, ως επικεφαλής, σε περίπτωση εκτελέσεως της επίμαχης συμβάσεως από την κοινοπραξία της οποίας ηγείτο. Ελλείψει τέτοιας εκτελέσεως, η ενάγουσα δεν

μπορεί να αξιώνει την απόδοση των προαναφερθεισών δαπανών, καθώς δεν αποδεικνύει ότι υπεβλήθη σε αυτές. Κατά συνέπεια, η ενάγουσα δεν μπορεί βασίμως να ζητεί την απόδοση του στρογγυλοποιημένου ποσού των 78 000 ευρώ, βάσει προμήθειας διαχειρίσεως, την οποία θα ελάμβανε ως επικεφαλής.

- 169 Σχετικά με το καθαρό περιθώριο κέρδους το οποίο θα έπρεπε να αποδοθεί στην ενάγουσα, επισημαίνεται, όσον αφορά την αξιοπιστία του ποσού των αμοιβών των εμπειρογνομόνων, ότι, όπως αναγνωρίζει η Επιτροπή, το ημερήσιο ποσό των εν λόγω αμοιβών καθώς και ο αριθμός των ημερών εργασίας που χρησιμοποιήθηκαν στον πίνακα εκτιμήσεως της ζημίας λόγω απώλειας της επίμαχης συμβάσεως αντιστοιχούν σε εκείνα που περιλαμβάνονται στην οικονομική προσφορά της κοινοπραξίας.
- 170 Ως προς την αντίρρηση της Επιτροπής ότι η ενάγουσα δεν απέδειξε ότι το σύνολο των ημερών εργασίας που είχαν εγγραφεί στον προϋπολογισμό της προσφοράς της κοινοπραξίας θα είχε όντως πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο εκτελέσεως της επίμαχης συμβάσεως, επισημαίνεται ότι δεν ήταν δυνατό να προσκομισθεί μια τέτοια απόδειξη, αφ' ης στιγμής η κοινοπραξία δεν είχε όντως τη δυνατότητα εκτελέσεως της επίμαχης συμβάσεως. Ωστόσο, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι, ενώ ο ανώτατος προϋπολογισμός που προβλεπόταν για την εκτέλεση της συμβάσεως ανερχόταν σε 1 000 000 ευρώ, όπως προκύπτει από την προκήρυξη του διαγωνισμού και το σημείο 4.2. των οδηγιών προς τους προσφέροντες, η οικονομική προσφορά της κοινοπραξίας ανερχόταν στο συνολικό ποσό των 893 050 ευρώ, εκ του οποίου το ποσό των 783 050 ευρώ αντιστοιχούσε στην αμοιβή των εμπειρογνομόνων. Επομένως, η κοινοπραξία είχε προσαρμόσει και περιορίσει την οικονομική προσφορά της, προκειμένου να είναι πιο ανταγωνιστική στο πλαίσιο της διαδικασίας αναθέσεως της επίμαχης συμβάσεως, συμμορφούμενη ακριβώς, για κάθε κατηγορία εμπειρογνομόνων, στις κατ' ελάχιστον απαιτούμενες ημέρες εργασίας που επιβάλλονταν στο σημείο 6 των οδηγιών προς τους προσφέροντες ήτοι τουλάχιστον 275 ημέρες εργασίας για τον κύριο εμπειρογνώμονα αριθ. 1, τουλάχιστον 193 ημέρες εργασίας για τον κύριο εμπειρογνώμονα αριθ. 2, τουλάχιστον 80 ημέρες εργασίας για τον κύριο εμπειρογνώμονα αριθ. 3 και τουλάχιστον 539 ημέρες εργασίας για τους λοιπούς εμπειρογνώμονες, εκ των οποίων 184 ημέρες για τους πεπειραμένους εμπειρογνώμονες και 355 ημέρες για τους νεότερους εμπειρογνώμονες. Υπό αυτές τις συνθήκες, ουδείς λόγος συντρέχει να θεωρηθεί ότι η κοινοπραξία, της οποίας η οικονομική προσφορά είχε επιλεγεί από την εθνική αναθέτουσα αρχή, θα αρνούνταν, στο πλαίσιο εκτελέσεως της επίμαχης συμβάσεως, να χρησιμοποιήσει το σύνολο των μέσων που είχαν εγγραφεί στον προϋπολογισμό, κυρίως με τη μορφή αμοιβών εμπειρογνομόνων, καταστρατηγώντας ως εκ τούτου τις ελάχιστες απαιτήσεις αξιοποιήσεως προσωπικού που επιβάλλονταν από τις οδηγίες προς τους προσφέροντες.
- 171 Όσον αφορά την αντίρρηση της Επιτροπής ότι η ενάγουσα δεν απέδειξε το υποστατό των οφειλομένων στους εμπειρογνώμονες αμοιβών, πρέπει να τονιστεί ότι, σύμφωνα με τα σημεία 4.1 και 4.2 των οδηγιών προς τους προσφέροντες, η κοινοπραξία έπρεπε να συμπεριλάβει στην τεχνική προσφορά της δέσμευση περί αποκλειστικότητας και διαθεσιμότητας εκ μέρους των τριών κυρίων εμπειρογνομόνων καθώς και, στην οικονομική προσφορά της, τα ποσά αμοιβών για κάθε κατηγορία εμπειρογνομόνων. Η οικονομική προσφορά της κοινοπραξίας ανέφερε ως εκ τούτου τις ημερήσιες αποζημιώσεις ποσού 900 ευρώ για τους κύριους εμπειρογνώμονες και για τους πεπειραμένους εμπειρογνώμονες και ποσού 350 ευρώ για τους νεότερους εμπειρογνώμονες, στις οποίες συμπεριλαμβάνονταν οι καταβαλλόμενες στους εμπειρογνώμονες αμοιβές, οι γενικές δαπάνες και το περιθώριο κέρδους που θα παρακρατούνταν από την κοινοπραξία, όπως λεπτομερώς εκτίθεται, για κάθε κατηγορία εμπειρογνομόνων, στον πίνακα εκτιμήσεως της ζημίας λόγω απώλειας της επίμαχης συμβάσεως. Οι εν λόγω ημερήσιες αποζημιώσεις ήταν αυτές που θα μπορούσαν να καταβληθούν από την κοινοπραξία, στο πλαίσιο εκτελέσεως της επίμαχης συμβάσεως, οι οποίες επιβεβαιώθηκαν από την εθνική αναθέτουσα αρχή, κατά την επιλογή της οικονομικής προσφοράς της τελευταίας. Υπό αυτές τις περιστάσεις, η Επιτροπή δεν δύναται να υποστηρίξει ότι δεν αποδείχθηκαν οι ημερήσιες αποζημιώσεις, τις οποίες θα έπρεπε να καταβάλει η κοινοπραξία στο πλαίσιο μιας τέτοιας εκτελέσεως.

- 172 Τα περιθώρια κέρδους τα οποία θα παρακρατούσε η κοινοπραξία επί των αμοιβών εκάστης κατηγορίας εμπειρογνομόνων, όπως και το ποσό των δαπανών που καταλογίζεται σε έκαστη εξ αυτών δεν αμφισβητήθηκαν από την Επιτροπή, στο πλαίσιο της υπό κρίση αγωγής, και από κανένα στοιχείο της δικογραφίας δεν δημιουργείται αμφιβολία ως προς την αξιοπιστία τους. Αντιθέτως, όπως σωστά παρατήρησε η Επιτροπή και όπως αναγνώρισε η ενάγουσα, παρεισέφρησαν λάθη κατά την πρόσθεση των δαπανών αυτών και περιθωρίων κέρδους στον πίνακα εκτιμήσεως της ζημίας λόγω απώλειας της επίμαχης συμβάσεως. Προκύπτει ότι το ακαθάριστο περιθώριο κέρδους που αναμενόταν από την εκτέλεση της επίμαχης συμβάσεως εκ μέρους της κοινοπραξίας δεν ανερχόταν σε 315 455 ευρώ, όπως υποστηρίζει η ενάγουσα προς στήριξη των αποζημιωτικών αιτημάτων της, αλλά στο ποσό των 235 455 ευρώ.
- 173 Ως προς τις λειτουργικές δαπάνες και την προμήθεια διαχειρίσεως, οι οποίες προκύπτουν, στον πίνακα εκτιμήσεως της ζημίας λόγω απώλειας της επίμαχης συμβάσεως, μετά την αφαίρεση του ακαθάριστου περιθωρίου κέρδους το οποίο αναμενόταν από την εκτέλεση της επίμαχης συμβάσεως, ποσού ύψους, αντίστοιχα, 41 500 ευρώ και 78 305 ευρώ, η Επιτροπή τόνισε με το υπόμνημα ανταπαντήσεως ότι έλαβε υπόψη της τον πίνακα, στον οποίο η ενάγουσα παρέσχε λεπτομερή σύνοψη των λειτουργικών δαπανών. Στο πλαίσιο αυτό και ελλείψει άλλων στοιχείων της δικογραφίας που θα έθεταν εν αμφιβόλω την αξιοπιστία τους, δεν συντρέχει λόγος να αμφισβητηθούν τα ποσά που έχουν αφαιρεθεί στον πίνακα εκτιμήσεως της ζημίας λόγω απώλειας της επίμαχης συμβάσεως, προκειμένου να υπολογισθεί το αναμενόμενο καθαρό περιθώριο κέρδους από την εκτέλεση της επίμαχης συμβάσεως από την κοινοπραξία, το οποίο, μετά τη διόρθωση που περιέχεται στη σκέψη 172 ανωτέρω, ανέρχεται στο ποσό των 115 650 ευρώ.
- 174 Ως προς το μερίδιο του 45 % επί του καθαρού περιθωρίου κέρδους, το οποίο θα έπρεπε να αποδοθεί στην ενάγουσα, η Επιτροπή αντιτάσσει ότι η ενάγουσα δεν προσκόμισε καμία σχετική σύμβαση συναφθείσα με τα μέλη της κοινοπραξίας, ότι το εν λόγω μερίδιο συνοδευόταν, στον πίνακα εκτιμήσεως της ζημίας λόγω απώλειας της επίμαχης συμβάσεως, από το αρκτικόλεξο «TBC» και ότι θεωρούνταν δυσανάλογο, επειδή, μαζί με την προμήθεια διαχειρίσεως, κατέληγε να εξασφαλίζεται στην ενάγουσα το 67 % του καθαρού περιθωρίου κέρδους το οποίο αναμενόταν από την εκτέλεση της επίμαχης συμβάσεως, καταλείποντας προς διανομή στα υπόλοιπα τέσσερα μέρη της κοινοπραξίας ποσοστό ύψους μόνον 33 %. Συναφώς, πρέπει να επισημανθεί ότι τα μόνα αποδεικτικά στοιχεία που προσκόμισε παραδεκτώς η ενάγουσα δεν επιβεβαιώνουν την κλείδα κατανομής του καθαρού περιθωρίου κέρδους, επί του οποίου είχαν συμφωνήσει τα μέλη της κοινοπραξίας, σε περίπτωση αναθέσεως σε αυτά της επίμαχης συμβάσεως. Εξάλλου, η ενάγουσα δεν αμφισβητεί ότι το αρκτικόλεξο «TBC», περιλαμβανόμενο στον πίνακα εκτιμήσεως της ζημίας λόγω απώλειας της επίμαχης συμβάσεως, υποδείκνυε ότι η εκεί αναφερόμενη κλείδα κατανομής παρέμενε «προς επιβεβαίωση», σε περίπτωση που καταρτιζόταν επισήμως η σύμβαση. Δεδομένου ότι η ενάγουσα θα είχε κατ' ανάγκην δικαίωμα, όπως και τα υπόλοιπα μέλη της κοινοπραξίας, σε μερίδιο εκ του καθαρού περιθωρίου κέρδους το οποίο αναμενόταν από την εκτέλεση της επίμαχης συμβάσεως, ότι η ίδια δεν κατόρθωσε, ωστόσο, εν προκειμένω, να αποδείξει ότι το μερίδιό της έπρεπε να είναι μεγαλύτερο από αυτό των υπολοίπων μερών της κοινοπραξίας και, ειδικότερα, ότι θα έπρεπε να ισοδυναμεί με το 45 % του εν λόγω περιθωρίου, το Γενικό Δικαστήριο κρίνει ότι, κατά δίκαιη εκτίμηση των αξιώσεων προς αποζημίωση της ενάγουσας, το μερίδιό της πρέπει να καθορισθεί στο 20 %, το οποίο αντιστοιχεί σε διανομή ίσων μεριδίων του αναμενόμενου καθαρού περιθωρίου μεταξύ των πέντε μελών της κοινοπραξίας.
- 175 Συνεπώς, το μερίδιο επί του αναμενόμενου καθαρού περιθωρίου κέρδους από την εκτέλεση της επίμαχης συμβάσεως από την κοινοπραξία, το οποίο θα έπρεπε να αποδοθεί στην ενάγουσα εκτιμάται στο ποσό των 23 130 ευρώ και αντιστοιχεί στο 20 % του προαναφερθέντος περιθωρίου, το οποίο είχε αποτιμηθεί σε 115 650 ευρώ (βλ. σκέψη 173 ανωτέρω). Προκειμένου να ληφθεί υπόψη ο αστάθμητος παράγοντας σχετικά με την ολοκληρωμένη και πλήρη εκτέλεση της επίμαχης συμβάσεως, όπως αναφέρθηκε στη σκέψη 167 ανωτέρω, θεωρείται σκόπιμο να μειωθεί το προαναφερθέν ποσό στα 20 000 ευρώ.

- 176 Σύμφωνα με τις προεκτεθείσες εκτιμήσεις, πρέπει να γίνει δεκτό το αίτημα της ενάγουσας αναφορικά με την αποζημίωση για την περιουσιακή ζημία, η οποία αντιστοιχεί στην απώλεια ευκαιρίας για την επίτευξη κερδών, τα οποία ανέμενε από την εκτέλεση της επίμαχης συμβάσεως, ύψους ποσού 20 000 ευρώ και να απορριφθεί κατά τα λοιπά το αγωγικό αίτημα σχετικά με την απώλεια της επίμαχης συμβάσεως.
- *Επί της ζημίας η οποία απορρέει από την απώλεια της ευκαιρίας αναθέσεως άλλων δημοσίων συμβάσεων και επί της αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της εν λόγω ζημίας και της διαπραχθείσας από την Επιτροπή παρανομίας*
- 177 Η ενάγουσα υποστηρίζει ότι υπέστη περιουσιακή ζημία και ηθική βλάβη, οι οποίες απορρέουν από την απώλεια της ευκαιρίας αναθέσεως άλλων δημοσίων συμβάσεων. Υποστηρίζει, συναφώς, ότι η ακύρωση της διαδικασίας συνάψεως της συγκεκριμένης συμβάσεως λόγω της προειδοποιήσεως της W3β στο ΣΕΠ, η οποία κατέστη δημόσια με τη γνώμη που δημοσιεύθηκε τον Νοέμβριο του 2010, προσέβαλε την εικόνα και, συνεπώς, την εμπορική της φήμη, ιδίως, σε σχέση με τα πρώην μέλη της κοινοπραξίας, και της στέρησε τη σημαντική εμπειρία που θα αποκόμιζε από την επίμαχη σύμβαση, την οποία θα μπορούσε να προβάλλει για να συμμετάσχει σε άλλες διαδικασίες προσκλήσεως υποβολής προσφορών στον ίδιο τομέα ή στην πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας. Θεωρεί, κατά συνέπεια, ότι απώλεσε την ευκαιρία να συμμετάσχει σε δεκαπέντε διαδικασίες διαγωνισμού για τη σύναψη συμβάσεων. Στον βαθμό, όμως, που ελάμβανε, εκείνο το διάστημα, κατά μέσο όρο, μια σύμβαση για κάθε πέντε συμμετοχές σε διαγωνισμό, θεωρεί ότι απώλεσε την ευκαιρία να συνάψει τρεις συμβάσεις αντίστοιχες με τη σύμβαση που αφορούσε την επίμαχη παροχή. Επομένως, εκτιμά το ποσό που αντιστοιχεί στην εν λόγω απώλεια στο τριπλάσιο ποσό του διαφυγόντος κέρδους στο πλαίσιο της επίμαχης συμβάσεως, ήτοι στο ποσό των 480 000 ευρώ, καθορίζοντας ταυτόχρονα, προσωρινώς, τη ζημία της σε χαμηλότερο ποσό, ήτοι στα 330 000 ευρώ.
- 178 Η ενάγουσα εκτιμά ότι η απώλεια της ευκαιρίας που επικαλείται συνιστά άμεση συνέπεια της διαπραχθείσας από την Επιτροπή παρανομίας, για τους ίδιους λόγους με εκείνους που παρατίθενται στη σκέψη 157 ανωτέρω.
- 179 Η Επιτροπή αμφισβητεί, κατ' ουσίαν, ότι η ενάγουσα απέδειξε, ως όφειλε, την προβαλλόμενη ζημία και την αιτιώδη συνάφεια μεταξύ της εν λόγω ζημίας και της διαπραχθείσας παρανομίας.
- 180 Εν προκειμένω, επισημαίνεται ότι η ενάγουσα δεν προσδιόρισε, έστω κατά προσέγγιση, την ηθική βλάβη που αντιστοιχεί στην απώλεια ευκαιρίας συνάψεως άλλων συμβάσεων. Συνεπώς, το αίτημα αποζημιώσεως της για αυτή τη μορφή ζημίας δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη από το Γενικό Δικαστήριο, σύμφωνα με την παρατεθείσα στη σκέψη 163 ανωτέρω νομολογία.
- 181 Όσον αφορά την περιουσιακή ζημία που αντιστοιχεί στην απώλεια της ευκαιρίας αναθέσεως άλλων δημοσίων συμβάσεων, που αποτιμάται από την ενάγουσα στο ποσό των 330 000 ευρώ, επισημαίνεται ότι η ακύρωση της διαδικασίας συνάψεως της επίμαχης συμβάσεως λόγω καταχωρίσεως της προειδοποιήσεως W3β της ενάγουσας στο ΣΕΠ αναμφιβόλως προσέβαλε την εικόνα και, συνεπώς, την εμπορική φήμη της τόσο ενώπιον των δημοσίων αρχών της πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας όσο και των πρώην μελών της κοινοπραξίας, που έλαβαν γνώση αυτών. Περαιτέρω, η εν λόγω ακύρωση στέρησε από την ενάγουσα την ευκαιρία να μπορεί να προβάλλει την επίμαχη σύμβαση ως σχετική εμπειρία, προς απόδειξη της τεχνικής ικανότητάς της να δραστηριοποιείται στον τομέα τον οποίο καλύπτει η εν λόγω σύμβαση, στο πλαίσιο άλλων διαδικασιών συνάψεως συμβάσεων στις οποίες θα συμμετείχε ή θα ήθελε να συμμετάσχει.
- 182 Μολαταύτα, δεν απορρέει άμεσα, με σχέση αιτίου-αιτιατού, από τις διαπιστώσεις που περιέχονται στη σκέψη 181 ανωτέρω ότι η ενάγουσα απώλεσε την ευκαιρία να συνάψει τρεις συμβάσεις αντίστοιχες με την σύμβαση που αφορούσε την επίμαχη παροχή και, επομένως, να αποκομίσει κέρδη που

αντιστοιχούν στο τριπλάσιο ποσό κέρδους από αυτό που ανέμενε από την εκτέλεση της τελευταίας συμβάσεως, ήτοι στο ποσό των 480 000 ευρώ, το οποίο περιόρισε με τα αιτήματά της σε ποσό 330 000 ευρώ.

- 183 Επισημαίνεται προκαταρκτικώς ότι, όπως παρατηρεί η Επιτροπή και αναγνωρίζει η ενάγουσα, το γεγονός ότι καταχωρίστηκε προειδοποίηση W3β στο ΣΕΠ από τον Ιούνιο του 2010 έως τον Φεβρουάριο του 2015 δεν εμπόδισε την ενάγουσα να συνάψει, μόνη ή στο πλαίσιο κοινοπραξιών, πέντε συμβάσεις με την Επιτροπή, κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ της 15ης Δεκεμβρίου 2010 και της 3ης Αυγούστου 2015, σχετικά με δημόσιες προμήθειες χρηματοδοτούμενες από πόρους της Ένωσης, ιδίως στο πλαίσιο του ΜΠΒ, σε άλλους τομείς πέραν της απασχολήσεως, στα γειτονικά κράτη της πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας (Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Μαυροβούνιο, Αλβανία) και στην Αφρική, συνολικής αξίας 3 503 955 ευρώ.
- 184 Καθόσον η ενάγουσα ισχυρίζεται ότι η εμπειρία που σχετίζεται με την επίμαχη σύμβαση ήταν καθοριστικό για την ικανότητά της να υποβάλει προσφορές σε άλλους επίμαχους διαγωνισμούς, επισημαίνεται ότι οι δηλώσεις της όσον αφορά την έλλειψη εμπειρίας στον τομέα της απασχολήσεως αντικρούονται από τις πληροφορίες που παρατίθενται στην ιστοσελίδα της στο διαδίκτυο, που κατατέθηκαν στη δικογραφία από την Επιτροπή, όπου η ίδια συγκαταλέγει μεταξύ των πεδίων εμπειρίας της την «απασχόληση και [την] αγορά εργασίας». Ακόμη και αν υποθεθεί ότι η ενάγουσα, όπως η ίδια υποστηρίζει, είχε έλλειψη εμπειρίας στον εν λόγω τομέα, αυτό δεν θα την εμπόδιζε, σχηματίζοντας μια κοινοπραξία με άλλες επιχειρήσεις που διαθέτουν τη σχετική τεχνογνωσία, να αναλάβει δημόσιες συμβάσεις όπως η επίμαχη σύμβαση, όπως ήδη παρατηρήθηκε στη σκέψη 167 ανωτέρω.
- 185 Στον βαθμό που η ενάγουσα υποστηρίζει ότι, κατόπιν ακυρώσεως της επίμαχης συμβάσεως, αδυνατούσε να συνεργάζεται με άλλες επιχειρήσεις, ιδίως τα πρώην μέλη της κοινοπραξίας, η ίδια, όπως ορθώς παρατηρεί η Επιτροπή, δεν παρέσχε κανένα στοιχείο το οποίο να πιστοποιεί ότι, προκειμένου να δύναται να συμμετάσχει σε διαδικασίες για τη σύναψη συμβάσεων, στον τομέα της απασχολήσεως ή στην πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, είχε έρθει σε επαφή με άλλες επιχειρήσεις για τη σύσταση κοινοπραξίας, οι οποίες απέρριψαν την πρότασή της. Περαιτέρω, η ίδια η ενάγουσα παραδέχεται ότι έχει αναλάβει, ως επικεφαλής κοινοπραξίας, συμβάσεις σχετικά με άλλους τομείς πέραν της απασχόλησης ή εκτός της πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας. Κατά συνέπεια, η επιχειρηματολογία της ενάγουσας, ως προς το σημείο αυτό, δεν τεκμηριώνεται επαρκώς.
- 186 Ομοίως, καθόσον η ενάγουσα διατείνεται ότι απώλεσε την ευκαιρία συνάψεως άλλων δημοσίων συμβάσεων στην πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, διότι αμαυρώθηκε η εικόνα της ενώπιον των αρχών της τελευταίας, διαπιστώνεται ότι, όπως ορθώς επισημαίνει η Επιτροπή, η ενάγουσα δεν ανέφερε ούτε, κατά μείζονα λόγο, απέδειξε ότι μετέσχε σε διαγωνισμούς αναθέσεως δημοσίων συμβάσεων, στους οποίους οι αρχές της πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας αποτελούσαν την αναθέτουσα αρχή. Υπό αυτές τις περιστάσεις, η ενάγουσα δεν μπορεί να διατείνεται ότι έχει απολέσει πραγματική ευκαιρία αναλήψεως των εν λόγω συμβάσεων, εκ του γεγονότος ότι αμαυρώθηκε η εικόνα της ενώπιον των προαναφερθεισών αρχών.
- 187 Τέλος, πρέπει να επισημανθεί ότι ο πίνακας εκτιμήσεως της ζημίας λόγω απώλειας της επίμαχης συμβάσεως, που περιλαμβάνεται στο δικόγραφο της αγωγής, περιέχει στοιχεία καθαρά υποθετικής φύσεως. Πράγματι, η ενάγουσα δεν ανέφερε συγκεκριμένες διαδικασίες συνάψεως συμβάσεων στις οποίες θα συμμετείχε ή μπορούσε να συμμετάσχει, αλλά περιορίστηκε στο να υπολογίσει τον αριθμό των διαδικασιών συνάψεως συμβάσεων στις οποίες θεωρούσε ότι θα μπορούσε να συμμετάσχει βάσει στοιχείων προερχόμενων από την εμπειρία του παρελθόντος, χωρίς να παράσχει κανένα στοιχείο για την επαλήθευση της ακρίβειας και της λυσιτελείας τους.

- 188 Από τις προεκτεθείσες εκτιμήσεις προκύπτει ότι η ενάγουσα δεν απέδειξε ούτε τον πραγματικό και βέβαιο χαρακτήρα της περιουσιακής ζημίας που αντιστοιχεί στην απώλεια της ευκαιρίας συνάψεως άλλων δημοσίων συμβάσεων ούτε ότι η εν λόγω ζημία προκύπτει κατά τρόπο αρκούντως άμεσο από την παρανομία που διαπιστώθηκε στη σκέψη 153 ανωτέρω, υπό την έννοια ότι η εν λόγω παρανομία αποτέλεσε τη γενεσιουργό αιτία της εν λόγω ζημίας.
- 189 Κατά συνέπεια, το αίτημα αποζημιώσεως λόγω απώλειας ευκαιρίας της ενάγουσας να συνάψει άλλες δημόσιες συμβάσεις κρίνεται εξ ολοκλήρου απορριπτέο.
- 190 Λαμβανομένων υπόψη όλων των ανωτέρω, η Επιτροπή πρέπει να υποχρεωθεί να καταβάλει στην ενάγουσα το ποσό των 20 000 ευρώ προς αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη η τελευταία, ενώ κατά τα λοιπά η αγωγή πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 191 Κατά το άρθρο 134, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, όταν οι ηττηθέντες διάδικοι είναι περισσότεροι του ενός, το Γενικό Δικαστήριο αποφασίζει για την κατανομή των δικαστικών εξόδων. Στην προκειμένη περίπτωση, δεδομένου ότι οι διάδικοι ηττήθησαν μερικώς, το Γενικό Δικαστήριο αποφασίζει ότι κάθε διάδικος θα φέρει τα δικά του δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Υποχρεώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να καταβάλει στην East West Consulting SPRL το ποσό των 20 000 ευρώ.**
- 2) Απορρίπτει κατά τα λοιπά την αγωγή.**
- 3) Κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά έξοδά του.**

Pelikánová

Valančius

Öberg

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 14 Δεκεμβρίου 2018.

(υπογραφές)

Περιεχόμενα

Ιστορικό της διαφοράς	2
Επί των πραγματικών περιστατικών προ της ασκήσεως της προσφυγής-αγωγής	2
Επί των μεταγενέστερων της ασκήσεως της προσφυγής πραγματικών περιστατικών	10
Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων	11
Σκεπτικό	12
Επί της αρμοδιότητας του Γενικού Δικαστηρίου να επιληφθεί της προσφυγής	12
Επί του παραδεκτού των στοιχείων που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα C.1 έως C.12 του υπομνήματος απαντήσεως	13
Επί της ουσίας	16
Επί της προσαπτόμενης στην Επιτροπή παράνομης συμπεριφοράς	17
Επί της υπάρξεως ζημίας και της αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της εν λόγω ζημίας και της διαπραχθείσας από την Επιτροπή παρανομίας	24
– Επί της ζημίας η οποία απορρέει από την απώλεια της επίμαχης συμβάσεως και της αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της εν λόγω ζημίας και της διαπραχθείσας από την Επιτροπή παρανομίας ...	24
– Επί της ζημίας η οποία απορρέει από την απώλεια της ευκαιρίας αναθέσεως άλλων δημοσίων συμβάσεων και επί της αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της εν λόγω ζημίας και της διαπραχθείσας από την Επιτροπή παρανομίας.....	29
Επί των δικαστικών εξόδων	31